

III.

Zpráva o plnění úkolů vyplývajících ze Strategie prevence kriminality na léta 2012 až 2015 za rok 2012

1. Prevence kriminality na meziresortní úrovni

Preventivní politika zahrnuje opatření zejména nerepresivní povahy směřující k předcházení trestné činnosti a k minimalizaci rizik a následků s kriminalitou souvisejících. Cílem preventivní politiky je snižování míry a závažnosti trestné činnosti a zvyšování pocitu bezpečí občanů. Odpovědnost za vytváření koncepce a koordinaci preventivní politiky má meziresortní orgán **Republikový výbor pro prevenci kriminality** (dále jen „Republikový výbor“). Nese gesci za zpracování materiálů pro jednání vlády České republiky z oblasti prevence kriminality a rozhoduje také o přidělování finančních prostředků ze státního rozpočtu na programy a projekty vytvářené v rámci vládou schválené Strategie prevence kriminality v České republice na léta 2012 až 2015 (dále jen „Strategie“).

V roce 2012 byla vládě ČR předložena k projednání a schválení „Zpráva o plnění úkolů vyplývajících ze Strategie prevence kriminality na léta 2008 až 2011 za rok 2011 a úkoly na rok 2012“. Vláda zprávu schválila usnesením č. 281/2012. Pro informaci byla vládě předložena „Informace o plnění opatření pro zavedení interdisciplinárních týmů spojujících zdravotní, sociální a policejní pomoc při odhalování a stíhání případů domácího násilí za rok 2011“. (RVPPK – I/1)¹

V České republice je vybudovaný systém prevence kriminality. Priority Republikového výboru směřovaly v roce 2012 k dotváření a zkvalitňování meziresortního systému péče o ohrožené děti, prevenci kriminality dětí a mládeže, prevenci kriminality v sociálně vyloučených komunitách, pomoci obětem trestné činnosti, zejména obětem domácího násilí, k podpoře a metodickému vedení specifických republikových projektů, k rozvoji systému prevence kriminality na místní úrovni (ve spolupráci s krajskými úřady koordinovaly aktivity v oblasti prevence na úrovni územní veřejné správy a samosprávy a připravovaly potřebné metodické a informační materiály). Důraz byl kladen na zdokonalování analytické a metodické činnosti a na vzdělávání.

V listopadu a prosinci 2012 byl proveden sběr dat k **výzkumu veřejného mínění zaměřeného na postoje občanů k prevenci kriminality a k bezpečnosti včetně důvěry občanů v bezpečnostní složky**. Ze signální zprávy např. vyplývá, že lidé mají největší důvěru a kladně hodnotí práci Policie ČR, následují samosprávy obcí a obecní policie, státní zastupitelství a nejhůře hodnotí práci soudů. Dle občanů má nejvýraznější negativní vliv na úroveň kriminality zneužívání drog a alkoholismus, výrazný vliv má také korupce. Jako významné bezpečnostní riziko vnímají občané bezdomovectví, vznik ghett, nezaměstnanost a chudobu. Dotazováno bylo 3 080 obyvatel ČR, v každém ze 14 krajů včetně hlavního města Prahy jich bylo 220. Výstupy jsou reprezentativní pro každý kraj. Tento výzkum výrazně posiluje zaměření preventivní politiky Ministerstva vnitra a Policie ČR, a to zejména v oblasti vyššího výskytu policistů v ulicích a preference zejména projektů situační prevence. Celá zpráva je vystavena na <http://www.mvcr.cz/clanek/prevence-kriminality-na-regionalni-a-lokalni-urovni.aspx>. Institut pro kriminologii a sociální prevenci provede do konce prvního čtvrtletí 2013 podrobnou interpretaci získaných dat (kvalitativní vyhodnocení)

---

¹ Kurzívou v závorce za dostavcem je uveden odkaz na čísla úkolu Republikového výboru nebo zastoupených resortů, které jsou uvedeny v příloze č. 2 „Přehled plnění úkolů za rok 2012“.

a výsledek předá Ministerstvu vnitra a Republikovému výboru pro prevenci kriminality. (RVPPK – I/2.4; MV-II/1)

Na pravidelných jednáních Republikového výboru byly projednávány materiály do vlády a koncepční materiály jednotlivých resortů, návrhy legislativních opatření, věcné problémy související s kriminalitou a návrhy na preventivní opatření, výsledky řešených výzkumných úkolů, metodické pokyny jednotlivých resortů, včetně informací o jejich dotačních politikách. Šest jednání výboru bylo zaměřeno tematicky (oběti trestných činů; bezpečnostní problematika vyloučených lokalit; systém péče o ohrožené děti; probační programy; recidiva a resocializace vězňů; prevence kriminality na krajské a lokální úrovni). Republikový výbor také schvaloval dotace vyčleněné na rozvoj systému prevence kriminality v České republice, které zajišťuje Ministerstvo vnitra. V roce 2012 se Republikový výbor sešel celkem osmkrát.

2. Oblast sociální prevence

2.1 Primární prevence

Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy (dále jen „MŠMT“) odpovídá za zpracování koncepcí, obsah a koordinaci v oblasti **specifické primární prevence rizikového chování u dětí a mládeže**, za zpracovávání metodických, koncepčních a dalších materiálů souvisejících s problematikou specifické primární prevence rizikového chování, přípravu materiálů legislativní povahy předmětné problematiky a průběžné plnění úkolů vyplývajících z vládních usnesení, strategií a koncepcí a z nich vyplývajících akčních plánů jednotlivých resortů.

Pro rok 2012 bylo vyhlášeno dotační řízení v rámci **Programů na podporu aktivit v oblasti prevence rizikového chování u dětí a mládeže v působnosti MŠMT** a resort vyčlenil ze svého rozpočtu cca 20 mil. Kč. V rámci tohoto dotačního programu byly podpořeny zejména programy dlouhodobé všeobecné primární prevence rizikových forem chování dětí a mládeže, projekty evaluace potřebnosti, dostupnosti a efektivnosti služeb, projekty zaměřené na poskytování odborných a ověřených informací a vzdělávání odborné či laické veřejnosti. Příjemci dotací byly školy, školská zařízení a nestátní neziskové organizace (dále jen „NNO“), které pracují s dětmi a mládeží. Projekty budou zhodnoceny formou závěrečné zprávy o realizaci aktivit prevence rizikového chování, kterou příjemci dotací předloží MŠMT do 15. února 2013. (MŠMT-III/1)

MŠMT připravovalo nový systém hodnocení kvality pro všechny formy rizikového chování a podporovalo proces certifikací jako podmínky pro NNO k získání dotace. Byly vytvořeny „Standardy specifické primární prevence pro oblast prevence všech forem rizikového chování“. Jedná se o výstup projektu VYNSPI (Tvorba systému modulárního vzdělávání v oblasti prevence sociálně patologických jevů pro pedagogické a poradenské pracovníky škol a školských zařízení na celostátní úrovni). Proces certifikací pro všechny formy rizikového chování byl v roce 2012 připraven a odzkoušen a bude zahájen od ledna 2013. V rámci projektu VYNSPI byly vytvořeny také metodické materiály (Certifikační řád, Manuál certifikátora). (MŠMT-III/2)

Ministerstvo zdravotnictví (dále jen „MZ“) se ve vztahu k prevenci kriminality zaměřuje na oslabování rizikových faktorů, které přispívají k výskytu protiprávního jednání. Jde především o oblast péče o děti (prevence úrazů) a prevenci zneužívání návykových látek.

V rámci dotačního programu **Péče o děti a dorost** bylo v roce 2012 podpořeno celkem 8 projektů ve výši 2 049 000,- Kč na oblasti:

- Systémová prevence úrazů u dětí a mladistvých – se zaměřením na úrazy v dopravě, při sportovních aktivitách a sebepoškozování.
- Systémová prevence násilí na dětech se zaměřením na sexuální zneužívání.

- Škola přátelská dětem z hlediska resortu zdravotnictví.

Pět podpořených projektů se týkalo problematiky úrazové prevence a tři projekty se týkaly prevence násilí na dětech.

V rámci dotačního programu „**Národní program zdraví – projekty podpory zdraví**“, kde cílovou populační skupinou byly děti a mládež, bylo podpořeno sedm projektů v celkové výši 543 000 Kč. V rámci tohoto dotačního programu byly podpořeny také projekty zaměřené na rizikové faktory životního stylu - především na kouření a užívání alkoholu u žáků na základních a studentů na středních školách. (MZ-VII/4)

Primární prevenci věnuje velkou pozornost také **Ministerstvo obrany** (dále jen „MO“). Prevence kriminality je zařazena mezi hlavní, dlouhodobé úkoly v práci s lidským potenciálem. V rámci resortní „Koncepce prevence nežádoucích jevů na období let 2010 až 2014“ jsou každoročně stanovovány priority v oblasti prevence kriminality na následující rok.

MO v roce 2012 realizovalo resortní „**Program prevence kriminality**“ s důrazem na podporu projektů určených pro cílové skupiny s vyšší mírou rizikového chování, mezi něž patří zaměstnanci MO, kteří jsou z důvodu služebního nebo pracovního zařazení odloučeni od rodiny, dále vojáci z povolání, kteří jsou vysíláni do zahraničních operací a jejich rodiny, vojáci z povolání ve věku do 35 let, žáci a studenti vojenských škol. Na Program prevence kriminality v roce 2012 byly v rozpočtu MO vyčleněny finanční prostředky ve výši 4 064 000 Kč. Na „Projekt vzdělávání v oblasti prevence kriminality“ bylo z výše uvedené částky vyčleněno 337 000 Kč. Kromě vzdělávacích aktivit byla většina projektů prevence kriminality zaměřena na aktivity podporující zdravý životní styl cílových skupiny osob s vyšší mírou rizikového chování. (MO-VI/1,2,3,9,14)

2.2 Sekundární a terciární prevence

2.2.1 Ohrožené děti a mladiství

Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy pokračovalo v roce 2012 v **podporování sítě preventivních služeb v rámci systému péče o ohrožené dítě**. V rámci Programu na realizaci aktivit v oblasti prevence rizikového chování v působnosti resortu MŠMT a v rámci finanční podpory metodiků prevence byly v roce 2012 podpořeny Pedagogicko - psychologické poradny (dále jen „PPP“) částkou cca 5 mil. Kč.

Střediska výchovné péče a síť preventivních služeb v systému péče o ohrožené dítě byla posílena v novele zákona č. 109/2002 Sb. Novela přináší v oblasti institucionální i preventivně výchovné péče řadu zásadních změn, a to i v kontextu průběžně měněných či nově přijímaných legislativních předpisů dotýkajících se náhradní péče o ohrožené děti. Zcela zásadní změnou je předpokládané využívání preventivně výchovné péče ve střediscích výchovné péče ve větším rozsahu, „destigmatizace“ středisek a snížení počtu dětí v ústavní péči tím, že bude kladen větší důraz na prevenci a poradenství. Předpokládá se rozšiřování sítě středisek, především ambulantních, a ve větší míře se počítá i s rozšiřováním nabídky služeb celodenních (stacionáře). Novela zákona současně konkretizuje účel poskytované preventivní péče, specifikuje příjemce preventivně výchovných služeb a definuje služby střediska, jejichž cílem je poskytování všestranné preventivní pomoci, a to prvořadě formou ambulantní péče, se zaměřením na snížení závažnosti rizikového chování dětí. Vzhledem k službám poskytovaným na úrovni školských poradenských zařízení se zavádí i zde informovaný souhlas s poskytnutou službou v souladu s dalšími právními předpisy.

V roce 2012 MŠMT uspořádalo 2 celostátní odborné konference pro krajské školské koordinátory prevence, metodiky prevence na PPP, školní metodiky prevence a pracovníky školských poradenských pracovišť. (MŠMT-III/7))

Ministerstvo vnitra podpořilo 173 projektů zaměřených na práci s rizikovými skupinami dětí a mládeže částkou 21 636 000 Kč. Projekty realizovaly obce v rámci **Programu prevence kriminality**.

V kompetenci **Ministerstva práce a sociálních věcí** (dále jen „MPSV“) jsou z hlediska prevence kriminality významné především sociální služby (zejména služby sociální prevence), včetně národního systému dotací a metodické podpory krajských úřadů, sociálně-právní ochrana dětí a náhradní rodinná péče, politika zaměstnanosti, efektivní nástroje podpory zaměstnanosti a sociální dávky (státní sociální podpora, hmotná nouze).

MPSV v rámci dotací ze státního rozpočtu pro rok 2012 pokračovalo v podpoře sociálních služeb pro rodiny s dětmi, nízkoprahových zařízení pro děti a mládež, sociálně aktivizačních služeb pro rodiny s dětmi a podpoře domů na půl cesty. Celkem byla na projekty poskytnuta částka 200 796 920,- Kč

Pokračovala činnost Meziresortní koordinační skupiny v plnění aktivit směřujících ke **sjednocení systému péče o ohrožené děti** a průběžně byly plněny úkoly vyplývající z Národní strategie ochrany práv dětí. V rámci činnosti skupiny byl schválen k realizaci Informační systém sociálně-právní ochrany dětí, který bude schopen sdílet informace napříč subjekty, které ze zákona pracují s ohroženými a rizikovými dětmi, a to včetně dětí, které se dopouštějí protiprávního jednání. Součástí tohoto systému je i Národní projekt Systém včasné intervence. (MPSV-IV/8) MPSV pokračovalo v podpoře specializovaného poradenství pro rodiny s dětmi, které se dopustily trestné činnosti, které probíhá v rámci odborného sociálního poradenství. (MPSV-IV/4)

Mezi nejvýznamnější splněný úkol náleží **dokončení novely zákona č. 359/1999 Sb., o sociálně-právní ochraně dětí**, která byla schválena Poslaneckou sněmovnou dne 7.11. 2012 s účinností od 1. 1. 2013. (MPSV-IV/3)

V červenci 2012 byl schválen Individuální projekt „**Systémová podpora procesů transformace systému péče o rodiny a děti**“ a byla zahájena jeho realizace. Cílem projektu je vytvořit a rozvíjet nové postupy v systému péče o ohrožené děti. Klíčové projektové aktivity (rozvoj služeb pro ohrožené děti a rodiny, profesionalizace pěstounské péče a další) budou pilotovány ve vybraných krajích, analytická činnost, vzdělávací aktivity i další doprovodné aktivity (semináře, konference) budou realizovány s dopadem na území celé ČR s výjimkou Prahy. Projekt tak vytvoří podmínky k vyzkoušení a nastavení procesů k přechodu současného systému zaměřeného na pobytová zařízení, na systém zaměřený na síť preventivních a terénních služeb a kvalitní náhradní péči. V rámci projektu budou realizovány aktivity zaměřené na konkrétní metody odborné sociální práce a standardizaci systému. Pilotními kraji jsou kraj Karlovarský, Královéhradecký, Olomoucký, Pardubický a Zlínský. V současné době se rovněž jedná o možnosti zapojení Moravskoslezského kraje do aktivity zaměřené na rozvoj profesionální pěstounské péče. Financování projektu ze zdrojů FM2 je předmětem jednání, schválení se předpokládá během prvního pololetí roku 2013, zahájení realizace všech tří složek programu bezprostředně poté. Předdefinovaný projekt, jehož realizátorem jsou Ministerstvo práce a sociálních věcí a norské Ředitelství pro rodinu, děti a mládež (BUFDIR), si klade za cíl vytvořit v úzké spolupráci s odbornou veřejností návrh komplexní právní úpravy zaměřené na ochranu práv dětí, podporu rodiny a náhradní rodinné péče. Program ve znění předloženém ke schválení předpokládá, že otevřené řízení, administrované Ministerstvem financí, bude vyhlášeno do konce roku 2013. Tematicky bude zaměřeno na tvorbu komplexních a udržitelných transformačních

plánů pobytových zařízení. Vzhledem k tomuto tematickému vymezení bude určeno krajům, resp. obcím (zřizovatelům pobytových zařízení). Předpokládané období realizace projektů podpořených v otevřeném řízení připadá na roky 2014-2015. Třetí složku programu tvoří malé grantové schéma, jež bude administrovat MPSV. Podpoří projekty NNO ve dvou tematických oblastech: (i) osvěta v oblasti ochrany práv dětí a (ii) participace dětí na rozhodovacích procesech. Obdobně otevřenému řízení se i zde předpokládá doba realizace projektů na období 2014-2015. (MPSV-IV/5,6)

V rámci realizace opatření vztahující se k opatřením vyplývajícím z rozhodnutí Evropského soudu pro lidská práva (dále jen „ESLP“) byla v polovině roku provedena analýza Výzkumného ústavu práce a sociálních věcí, která se zabývala opatřeními, která ukládají orgány sociálně právní ochrany dětí (www.vupsv.cz). V novele zákona 359/1999 Sb. o sociálně právní ochraně dětí byly navrženy takové systémové změny, které v maximální míře budou naplňovat doporučení vycházející z rozhodnutí ESLP. (MPSV-IV/7)

Probační a mediační služba ČR (dále jen „PMS“) usiluje o zprostředkování účinného a společensky prospěšného řešení konfliktů spojených s trestnou činností a současně organizuje a zajišťuje efektivní a důstojný výkon alternativních trestů a opatření s důrazem na zájmy poškozených, ochranu komunity a prevenci kriminality. Činnost PMS je poskytována v souladu s principy restorativní justice. Zvláštní pozornost PMS věnuje práci s oběťmi trestné činnosti, mladistvými pachateli a pachateli násilných trestných činů.

V rámci plnění úkolu **Standardizovat činnost multidisciplinárních týmů pro mládež** a uvést ji do souladu se standardem práce týmu pro děti a mládež tak, jak jej definuje příslušná vyhláška MPSV, předložila PMS roce 2012 v rámci Operačního programu lidské zdroje a zaměstnanost (podpora sociální integrace a sociálních služeb) individuální projekt zpracovaný v součinnosti s pracovníky MPSV a MV, který je zaměřen na **posílení sociálního začlenění mladistvých pachatelů** prostřednictvím inovovaných nebo nově vytvořených probačních resocializačních programů a programů restorativní justice a na posílení spolupráce odborných institucí při řešení kriminality mládeže. Projekt s názvem „**Na správnou cestu – zavedení a rozvoj nových probačních programů a programů restorativní justice pro mladistvé pachatele trestných činů – posílení odborné spolupráce institucí**“ byl finančně podpořen z prostředků ESF (CZ.1.04./3.1.00/73.00003) a v září 2012 byla zahájena jeho realizace v praxi. Realizace projektu bude trvat do května 2015. V rámci projektu byli nově přijati 4 pracovníci - koordinátoři multidisciplinárních týmů (Týmů pro mládež), kteří začali působit v soudních okresech Náchod, Brno, Plzeň a Opavě. Pod vedením metodika koordinátorů multidisciplinárních týmů byla zahájena tvorba metodiky práce, která má standardizovat pracovní postupy a činnosti těchto týmů. Proškolení koordinátorů v oblasti síťování a koordinaci služeb řešící kriminalitu mladistvých, monitorování a analyzování praxe a přípravy návrhů na zlepšení práce systému soudnictví nad mládeží proběhne v únoru 2013. Byly ustaveny dva týmy – jeden zahájil vývoj nového programu restorativní justice - restorativní konference. Druhý tým připravuje nový probační program „Proti násilí“ (program snižující agresivní projevy v chování mladistvých pachatelů násilných provinění). Oba programy budou v průběhu roku 2013 ověřeny v praxi PMS – restorativní konference v soudních okresech Frýdek Místek, Beroun, Hradec Králové (Jičín a Náchod) a program „Proti násilí“ v okresech Brno, Česká Lípa, Ostrava (Karviná). (MS PMS -V/4)

PMS také spolupracovala s pracovní skupinou MPSV vytvořenou za účelem přípravy standardů práce orgánu sociálně právní ochrany, a to zejména v souvislosti s rozvojem spolupráce s multidisciplinárními týmy pro mládež.

Ministerstvo spravedlnosti v roce 2012 poskytlo ze svého rozpočtu finanční prostředky pro probační programy pro mladistvé delikventy ve výši 1 480 317 Kč. V dotačním řízení měly prioritu takové probační programy, které svým obsahem

reagují na konkrétní potřeby mladistvých v daném regionu a s jejichž uložením jsou spojena konkrétní očekávání, ke kterým patří zejména snížení rizika opakování trestné činnosti. Celkově o dotaci požádalo 11 žadatelů – NNO a všechny projekty byly podpořeny.

Vězeňská služba ČR (dále jen „VS“) v roce 2012 stabilizovala výsledky dosažené v letech 2008 – 2011 při zacházení s mladistvými a mladými vězni, při diferencovaném výkonu trestu odnětí svobody ve specializovaných odděleních, při realizaci programů přípravy odsouzených na propuštění z výkonu trestu odnětí svobody a při zaměstnávání a vzdělávání odsouzených. (MS VS -V/9)

Dvakrát ročně byl realizován Standardizovaný program 3Z (Zastav se, Zamysli se, Změň se). Pro vedení programu bylo vybráno 12 nových lektorů, kteří budou vyškoleni v průběhu I. pololetí roku 2013. (MS VS -V/10)

Ve Věznici Všehrdy byl realizován také Terapeutický program 21 Junior. K jeho rozšíření do dalších věznic dojde v roce 2013. (MS VS -V/11)

Institut pro kriminologii a sociální prevenci (dále jen „IKSP“) realizuje dva výzkumné úkoly, které jsou plánovány na léta 2012 až 2015.

První výzkumný projekt má název „**Kriminální kariéry mladistvých. Nové jevy v kriminalitě mladistvých, uplatňování Systému včasné intervence**“. Řešení úkolu bylo zahájeno v roce 2012, výzkum bude dokončen v roce 2015. Je zaměřen na zkoumání možností včasného preventivního zásahu proti začínající asocialitě dětí. V roce 2012 byl zpracován, oponován a schválen projekt výzkumu a bylo zahájeno shromažďování empirických dat ke kriminalitě a prekriminalitě mladistvých a k fungování Systému včasné intervence. Úkol je současně zařazen do Programu bezpečnostního výzkumu v ČR. (MS IKSP -V/20)

Druhý výzkumný úkol „**Současná situace v oblasti extremistických hnutí v ČR s důrazem na jejich potencionální podporu u mladistvých a na šíření extremistických ideologických obsahů po Internetu**“ je zaměřen na poznání a popis těch názorů dnešní mládeže, které by mohly znamenat podporu některého z extrémních politických hnutí - ať aktivní (formou přímé účasti na aktivitách dotyčného hnutí), nebo pasivní. V roce 2012 proběhla závěrečná část sběru údajů a byla připravena závěrečná zpráva. Úkol byl dokončen 31.1.2013. Úkol byl současně zařazen do Programu bezpečnostního výzkumu v ČR. (MS IKSP -V/20)

Ministerstvo zdravotnictví v roce 2012 pokračovalo v procesu transformace **dětských domovů pro děti do 3 let věku v dětská centra**, jejichž cílem je poskytování komplexní odborné péče všem ohroženým dětem a jejich rodinám - s převahou služeb ambulantních a minimalizací služeb lůžkových. Ministerstvo připravilo také návrh právní úpravy dětských center, která nahradí dosavadní dětské domovy pro děti do 3 let věku. Podporou vzniku a činnosti dětských center se MZ podílelo na péči o děti bez rodinného zázemí a děti ohrožené. (MZ-VII/5)

2.2.2 Osoby ohrožené sociálním vyloučením

Ministerstvo práce a sociálních věcí pokračovalo ve spolufinancování provozu sociálních služeb dotacemi ze státního rozpočtu pro osoby ohrožené sociálním vyloučením. V roce 2012 bylo ze státního rozpočtu ČR vydáno celkem **963 979 786 Kč**, z toho:

- na podporu služeb pro osoby bez přístřeší, ohrožené sociálním vyloučením a sociálně vyloučené bylo ze státního rozpočtu ČR z celkové částky vyčleněno **282 598 666 Kč** (jednalo se o tyto sociální služby: azylové domy, domy na půl cesty, noclehárny, terénní programy /**45 977 666 Kč**/, nízkoprahová denní centra, nízkoprahová zařízení pro děti a mládež);

- na podporu sociálně aktivizačních služeb pro rodiny s dětmi bylo ze státního rozpočtu ČR z celkové částky vyčleněno **84 618 836 Kč**.

V roce 2012 zajišťovalo MPSV také čerpání prostředků **ESF Operačního programu Lidské zdroje a zaměstnanost** (dále jen „OPLZZ“) a ERDF **Integrační operační program** (dále jen „IOP“) 2007-2013 k podpoře aktivit směřujících k zajištění dostupnosti sociálních služeb:

- OPLZZ - oblast podpory 3.2 – Podpora sociální integrace příslušníků romských lokalit a částečně 3.1 – Podpora sociální integrace a sociálních služeb;
- IOP – oblast podpory 3.1 – investiční podpora při zajištění dostupnosti takových služeb, které umožní návrat příslušníků nejvíce ohrožených sociálně vyloučených romských lokalit zpět na trh práce a do společnosti.

(MPSV -IV/1)

Ministerstvo vnitra pokračovalo v realizaci **Programu Úsvit** v sociálně vyloučených lokalitách. Hlavním dílčím projektem je **Asistent prevence kriminality** (dále jen „APK“) ², který je plošně realizován v celé ČR. Asistent je vybírán z řad dlouhodobě a obtížně zaměstnatelných obyvatel sociálně vyloučené lokality. Po zaškolení je zaměstnán v rámci obecní policie a podílí se na zvýšení standardu bezpečí a dodržování veřejného pořádku. Projekt APK byl v roce 2012 realizován ve 26 městech. V těchto městech působilo celkem 87 asistentů zaměstnaných u městské policie. V každém městě je také vytvořena pozice mentora – strážník městské policie – který asistentům předává úkoly, kontroluje jejich plnění, pomáhá asistentům při zvládnutí úkolů a překonávání problémů. Na úspěšnosti projektu se podílí i jednotlivá pracoviště Policie ČR v příslušných lokalitách.

Konkrétní asistenty vybírá odborná komise, která je složena ze zástupců MV, samosprávy, obecní policie, Policie ČR a často také koordinátora (poradce) pro romské záležitosti (kraje, obce) či zástupce v lokalitě působících významných NNO.

Projekt APK je podporován ze dvou zdrojů. Prvním je státní rozpočet, kapitola Ministerstvo vnitra, státní účelová dotace v **rámci Programu prevence kriminality 2012** (v 15 městech působí 37 APK), druhým zdrojem je **ESF OPLZZ** (v rámci projektu ESF OP LZZ „Asistent prevence kriminality“ registrační číslo projektu: CZ 1.04/ 3.3.00/61.00003 působí v 11 lokalitách 50 APK).

V říjnu 2012 byla uspořádána městem Sokolov, Karlovarským krajem a MV (odborem prevence kriminality) mezinárodní konference prevence kriminality „**Žijeme tu společně**“ za účasti téměř 200 účastníků. Hlavním cílem konference bylo sdílení příkladů úspěšné práce při zvyšování bezpečí v sociálně vyloučených lokalitách v ČR, na Slovensku, Maďarsku, Rumunsku a Velké Británii.

Dne 12. prosince 2012 byl uspořádán odborem prevence kriminality MV „**Kulatý stůl k projektu APK**“ za účasti všech APK, mentorů, zástupců samospráv, Policie ČR a obecních a městských policií. Přes 140 účastníků projednávalo klady i úskalí projektu a využilo setkání k výměně pozitivních zkušeností.

Během celého roku 2012 se realizovalo proškolení asistentů (APK) a jejich mentorů (strážníků MP a příslušníků Policie ČR). Cílem kurzu je zvyšování bezpečí v sociálně vyloučených lokalitách, eliminace kriminálně rizikových jevů a prevence útoků páchaných s extremistickým motivem. Jde o interaktivní praktický trénink způsobů, jak získat, motivovat a především prakticky zapojit obyvatele sociálně vyloučených lokalit do procesu zvyšování bezpečí, eliminace kriminálně rizikových

² Asistent je zaměstnancem samosprávy zařazeným v obecní policii ve smyslu zákona č. 553/1991 Sb., o obecní policii, ve znění pozdějších předpisů. Asistent není strážníkem ani čekatelem, ale plní úkoly, které nejsou dle zákona o obecní policii svěřeny výhradně strážníkovi nebo čekateli, zejména se: podílí na prevenci kriminality v obci; přispívá k ochraně a bezpečnosti osob a majetku; provádí dohled nad dodržováním čistoty na veřejných prostranstvích v obci. Při své činnosti je Asistent podřízen konkrétnímu strážníkovi, se kterým pracuje v úzké součinnosti.

jevů a prevence útoků páchaných s extremistickým motivem. Kurzy proběhly ve 26 obcích.

V rámci Programu Úsvit proběhly také třídní vzdělávací kurzy pro strážníky a policisty pracující v sociálně vyloučených lokalitách a etnicky odlišných komunitách či v jinak rizikových lokalitách ve více než 15 městech. V Libereckém kraji se realizoval jeden celokrajový kurz. Cílem vzdělávání bylo zajištění efektivního výkonu služby v nestandardních situacích, zejména prohloubení obecných znalostí a praktických dovedností v oblasti prevence kriminality s důrazem na zvláštnosti policejního působení v sociálně vyloučené lokalitě a předcházení konfliktním situacím. Výsledkem je nalezení daleko užší komunikace mezi zúčastněnými subjekty, uvědomění si možností prevence kriminality a větší pochopení a empatie k problémům, které se vyskytují v sociálně vyloučených lokalitách.

APK se stal zcela inovativním preventivním projektem nejen v poměrech České republiky. Zájem o projekt projevil např. Slovensko, Rumunsko, Maďarsko a Norsko. (MV-II/4)

Probační a mediační služba ČR podporovala osvědčené prvky reintegračních projektů zaměřených na osoby ve výkonu trestu a po propuštění, projekty zaměřené na prevenci recidivy. Cílem probačního programu **Mentor** je snížit riziko recidivy a sociálního vyloučení u mladistvých pachatelů – příslušníků romského etnika, u kterých PMS zajišťuje výkon alternativního trestu. V roce 2012 spolupráce PMS s programem Mentor probíhala v rámci dlouhodobého projektu „**Romové pomáhají Romům**“ (realizační období 1. 5. 2011 – 31.10. 2013) financovaného z prostředků ESF prostřednictvím OP LZZ a státního rozpočtu ČR, který realizuje Rubikon Centrum v partnerství s PMS. Realizace projektových aktivit probíhala v jihočeském, severočeském, severomoravském, středočeském, východočeském a západočeském soudním kraji. V Ostravě, v Děčíně a Mostě byl program Mentor podpořen z jiných zdrojů. Do programu Mentor bylo od 1.11.2011 do 31.10. 2012 zapojeno 86 mentorů, kteří poskytli pomoc celkem 678 klientům - jejich intervence byla úspěšně hodnocena u 383 případů, což činí cca 56,5%. Úspěšnost intervence mentorů má vzrůstající tendenci, neboť procento úspěšnosti (ve srovnání s uplynulými sedmi lety) se pohybovalo okolo 50%. Pachatelé byli do programu v 98% všech případů zařazeni na základě iniciativy probačního úředníka PMS.

V průběhu roku 2012 pokračovalo partnerství PMS společně s VS v dalším projektu realizovaném Rubikon Centrem pod názvem „**Reintegrační program Plus**“ (projektové období trvalo od 1.7.2010 do 31.8.2012). Hlavním cílem projektu bylo zvýšit šanci na sociální a ekonomickou (re)integraci osob navracejících se z výkonu trestu odnětí svobody. Reintegrační projekt Plus byl v průběhu roku 2012 realizován ve středočeském soudním kraji a dále v ústeckém kraji. V rámci projektu byly realizovány tyto služby: motivační program Získej zaměstnání, dluhové poradenství a mentoring. V období od 1.7. 2010 do 31.8.2012 služeb programu využilo celkem 697 osob, přičemž přibližně 100 z nich využilo více než jednu službu projektu.

Program **Právo pro každý den** byl v roce 2012 v rámci praxe soudnictví nad mládeží nejrozšířenějším akreditovaným probačním programem pro mladistvé pachatele v ČR a územně pokrýval téměř všechny soudní kraje, s výjimkou západočeského soudního kraje. Poskytování tohoto probačního programu bylo zprostředkováno řadou různých NNO, ale metodicky je program prováděn a odborně supervidován organizací Partners Czech, o.p.s, která program vytvořila a předložila k akreditaci. Program byl v roce 2012 realizován v 15ti soudních okresech.

Druhým v praxi nejrozšířenějším akreditovaným probačním programem v rámci ČR je **Učební program mladiství**. Program byl ze strany SPJ (nyní Rubikon Centrem) v průběhu roku 2012 realizován ve čtyřech soudních krajích ČR, tj. ve 12ti soudních okresech. (MS PMS -V/6)

V roce 2012 PMS v úzké součinnosti s VS rozvíjela a v praxi aplikovala odborné postupy PMS vedoucí ke snížení počtu vězňených osob, a to prostřednictvím

efektivnější přípravy a výkonu dohledu nad osobami podmíněně propuštěnými a pachateli odsouzenými k alternativním trestům, včetně trestu domácího vězení.

V partnerství s VS a Českým helsinským výborem pokračovala v roce 2012 PMS v realizaci pilotního projektu Komise pro podmíněné propuštění ve třech věznicích (Opava, Praha Ruzyně a Stráž pod Ralskem), který byl k 31. 12. 2012 ukončen a je vyhodnocován. Komise pro podmíněné propuštění za celou dobu realizace projektu projednala 40 případů odsouzených a v rámci tohoto spolupracovala rovněž s oběťmi trestných činů. Prostřednictvím individuálního projektu předloženého PMS s názvem „**Křehká šance**“, který v rámci OPLZZ (podpora sociální integrace a sociálních služeb) získal finanční podporu ESF, je možné systém práce Komise pro podmíněné propuštění rozšířit; celkem bude do projektu zapojeno 9 věznic ČR. Realizace individuálního projektu byla PMS v partnerství s VS zahájena v září 2012, projekt potrvá do května 2015. V říjnu proběhly pracovní semináře s řediteli věznic, které byly do projektu zařazeny, a byly zahájeny práce na inovaci metodických postupů a na přípravě systému fungování Komise pro podmíněné propuštění po personální a provozní stránce. (MS PMS -V/3; VS- V/19)

2.2.3 Oběti trestné činnosti

V roce 2012 pokračoval **program komplexního a specializovaného poradenství pro oběti trestných činů**, který zajišťuje PMS ve spolupráci s Asociací občanských poraden (dále jen „AOP“). Byl realizován v 10 nových lokalitách (Praha, Jihlava, Písek, Uherské Hradiště, Ostrava, Hradec Králové, Mladá Boleslav, Valašské Meziříčí, Opava, Havířov). Aktivity probíhaly v rámci realizace projektu Criminal Justice (Project EU057 Restorative Justice – Victim Support and Counseling) a finančně byly podpořeny i z prostředků státního rozpočtu ČR. Projekt byl ukončen k 31.12.2012. V roce 2012 bylo vyškoleny 37 poradců z řad PMS a AOP. V lednu – únoru 2012 proběhla ve všech uvedených městech billboardová a letáková kampaň. V květnu 2012 proběhl v Justiční akademii v Kroměříži mezinárodní česko – britský odborný seminář pod názvem „**Oběti jen jednou**“ a v prosinci pak mezinárodní závěrečná konference projektu v Praze pod názvem „**Život zpět do vlastních rukou**“. V rámci projektu poradci provedli celkem 3 118 kontaktů s 2 011 oběťmi trestných činů. Byl dále zpracován Manuál dobré praxe a Průvodce pro poradce. Veřejnost byla o projektu informována prostřednictvím vytvořených webových stránek www.restorativnijustice.cz. Aktivity prováděné v roce 2012 v rámci projektu Criminal Justice byly již v průběhu září 2012 dále zajištěny a rozšířeny prostřednictvím individuálního projektu s názvem „**Proč zrovna já**“ financovaného z prostředků ESF (CZ.1.04/3.1.00/73.00001). Aktivity v rámci tohoto projektu budou probíhat až do března 2015. (MS PMS -V/7)

Ministerstvo vnitra spolupracovalo v roce 2012 s Krajským ředitelstvím Policie hl. m. Prahy na společném projektu „**Zajištění lékařské péče pro oběti znásilnění**“. Kvalitní gynekologické vyšetření je velmi významné pro dokazování trestného činu znásilnění, zajištěné důkazy slouží pro další kriminalistické expertízy. Gynekologové většinou neznají, na co se mají při vyšetření zaměřit, proto je vhodné spolupracovat s vybranými pracovišti, kde lékaři znají přesnou metodiku vyšetření znásilněné ženy a budou také proškoleni v přístupu k těmto obětem tak, aby bylo zabráněno sekundární viktimizaci. Se žádostí o spolupráci byl osloven Ústav pro péči o matku a dítě v Praze - Podolí. Vedení Ústavu se spoluprací souhlasilo, proběhlo vzdělávání lékařů, a to v oblasti genetiky a psychologie. Připravují se formuláře pro standardizaci vyšetření, které budou mít lékaři a policisté (v rámci ETR) k dispozici. KŘ Policie hl. m. Prahy připravuje dohodu o spolupráci.

Vězeňská služba ČR v roce 2012 dokončila realizaci pilotního terapeutického programu zaměřeného na pachatele násilí ve Věznici Vinařice. Po vyhodnocení pilotáže bylo rozhodnuto o zařazení tohoto programu mezi standardizované programy.

Ve věznicích Valdice, Mírov a Karviná byly realizovány aktivity programu zacházení nastavené při pilotáži modelu dlouhodobého zacházení s kategorií doživotně odsouzených vězňů, orientovaného na snižování jejich nebezpečnosti. (MS VS -V/15)

Institut pro kriminologii a sociální prevenci zahájil v roce 2012 řešení výzkumného úkolu **Nové jevy v násilné kriminalitě včetně domácího násilí**. Výzkum bude dokončen v roce 2015 s tím, že subprojekt týkající se domácího násilí bude dokončen v roce 2013. Výzkum domácího násilí se zaměřuje na problematiku obětí i na pachatele. Šetření se orientuje na zjištění forem v současnosti se vyskytujícího evidovaného domácího násilí ve vybraných skupinách obyvatelstva ČR, na získání informací o dopadu dosavadních evidovaných a ukončených případů domácího násilí na pachatele a o dopadu domácího násilí na vybranou skupinu evidovaných obětí. (MS IKSP -V/20)

Ministerstvo zdravotnictví pokračovalo v podpoře projektů a aktivit zaměřených na prevenci všech forem násilí a na podporu bezpečnosti pro děti a jiné ohrožené skupiny obyvatelstva. Pokračovala činnost **Národního koordinačního centra pro prevenci úrazů, násilí a podporu bezpečnosti pro děti**, které bylo ustaveno 31.5.2011 ve FN Motol. Rozvoj tohoto centra bude hrazen z Norských fondů (2013-2015). V roce 2012 byla vytvořena síť pracovišť spolupracujících v oblasti prevence úrazů a násilí na dětech a byla navázána elektronická komunikace mezi těmito pracovišti a jejich vzájemné propojení. Mezi základní aktivity centra patří kromě vytvoření sítě spolupracujících pracovišť také edukace odborníků v dané oblasti, analýza úrazových dat, informovanost odborné i laické veřejnosti a mezinárodní spolupráce v dané oblasti. (MZ -VII/2,1,3)

3. Oblast situační prevence

Cílem situační prevence je znesnadnění spáchání trestného činu, zvýšení rizika pro pachatele, že bude dopaden a potrestán, a minimalizace zisků z trestné činnosti. Subjekty situační prevence jsou **Ministerstvo vnitra** (jediné, které poskytuje dotace na oblast situační prevence a projednává technické normy zasahujících do oblasti ochrany majetku a osob), **Policie ČR** (realizující konkrétní opatření situační prevence, kamerové systémy), **obecní a městské policie**, **samosprávy krajů, měst a obcí** (konkrétní realizace programu prevence kriminality na místní úrovni), **asociace sdružující firmy podnikající v oblasti ochrany majetku a osob**, **soukromé bezpečnostní služby**, **pojišťovací subjekty**, **architekti a stavaři**. Nadále bude pokračovat činnost **Poradního sboru pro situační prevenci kriminality**³ (dále jen „Poradní sbor“).

3.1 Bezpečná země

Pod záštitou Ministerstva vnitra realizoval v roce 2012 **Poradní sbor** nový preventivní projekt „**Bezpečná země**“. Projekt si klade za cíl vyzdvihnout a podpořit mechanické zábranné systémy, zlepšit informovanost občanů, podpořit řemeslnou činnost. K obsahu projektu patří zejména vysvětlit a ukázat veřejnosti jak správně a účinně zabezpečit svůj byt, dům, majetek; vysvětlit a ukázat, jak rozpoznat skutečné

---

³ Poradní sbor pro situační prevenci kriminality (poradní orgán ministra vnitra) byl zřízen Rozkazem ministra vnitra ze dne 28. dubna 1998. Je koordinačním a iniciačním orgánem k posuzování koncepčních otázek a pro spolupráci s mimoresortními orgány při realizaci vnitroresortního programu prevence kriminality.

prvky tvorby bezpečnosti a jejich správné kombinace v reálném životě; propojit teoretickou část výkladu prevence kriminality s praktickou částí a zkušenostmi Cechu mechanických zámkových systémů ČR jako člena Poradního sboru pro situační prevenci kriminality MV a autora projektu. Na projektu spolupracuje též Policie ČR, Městská policie Praha, Hospodářská komora ČR, Asociace technických bezpečnostních služeb Grémium Alarm a samosprávy měst a obcí. Jedním z konkrétních výstupů projektu bylo společné Poradenské centrum na veletrzích Pragoalarm 2012 a FSDays 2012. Byly vydány letáky, informační brožura a informativní CD pro širokou veřejnost.

3.2 Bezpečná lokalita

Pokračoval program „**Bezpečná lokalita**“ zaměřený zejména na prevenci majetkové kriminality. Pro zlepšení bezpečnosti v rizikových lokalitách na sídlištích a v mnohabytových objektech byl vytvořen v roce 2009 pilotní projekt Bezpečná lokalita – Bezpečné bydlení. Obsahem programu je integrace bezpečnostních standardů do projektování nových budov a při revitalizaci stávajících obytných lokalit. Naplňování programu obecně zvyšuje bezpečí a pozitivně přispívá ke spolupráci mezi veřejností, policií, samosprávou a vlastníky bytových domů.

V roce 2012 se projekt realizoval v Brně, Orlové a v Břeclavi. Z vyhodnocení realizace projektů měst vyplynulo, že se osvědčila průběžná a konstruktivní spolupráce městské policie se samosprávou. Z pořádkového a bezpečnostního hlediska se situace výrazně zlepšila a posílila pozice domovníka při udržování pořádku a občanského soužití v domě a minimalizoval se pocit anonymity mezi nájemníky. Např. v domě v Městské části Brno-Nový Lískovec v roce 2012 nebyl policií nebo vlastníkem či správcem domu registrován žádný násilný nebo majetkový trestný čin či přestupek a nebyla registrována žádná škoda na zařízení domu. Opakovaný průzkum veřejného mínění občanů také potvrzuje smysluplnost projektu. Brněnský projekt „Bezpečná lokalita – Bezpečné bydlení“ byl v roce 2012 vyhodnocen v rámci ocenění ředitelky odboru prevence kriminality MV a získal „**Cenu prevence kriminality 2012**“ jako nejlepší preventivní projekt krajů, měst a obcí při komplexním přístupu k prevenci kriminality v komunitách. Cenu projekt získal především za využívání inovativních technologií z oblasti situační prevence (přístupový systém, recepce, kamerový systém, protipožární systém) a také za využití prvků z oblasti sociální prevence tzn. reagování na skutečné potřeby problémových obyvatel bytového panelového domu a na potřeby obyvatel okolních domů sídliště (mezi ně patří vybudování a provoz nízkoprahového zařízení v domě, organizování volnočasových aktivit dětí, činnost terénních sociálních asistentů a systematická konzultační a výchovná činnost pochůzkařky z revíru a strážníků z odboru prevence Městské policie Brno). (MV –II/5)

Ministerstvo vnitra pokračovalo v roce 2012 v podpoře projektů realizovaných obcemi v rámci **Programu prevence kriminality**. Obsahem většiny projektů z oblasti situační prevence bylo vybudování a rozšíření městských kamerových dohlížecích systémů (dále jen „MKDS“), propojení MKDS z obecní policie na Policii ČR a zabezpečení objektů měst a obcí. Celkem bylo podpořeno 51 projektů částkou 19 498 000 Kč.

4. Realizace specifických meziresortních programů a projektů

4.1 Systém včasné intervence

Cílem projektu Systém včasné intervence (dále jen „SVI“) je prevence rizika kriminálního vývoje dětí a mladistvých nebo jeho pokračování, ochrana dětí před trestnou činností, před týráním, zneužíváním a zanedbáváním včetně humanizace a debyrokratizace práce s dětským klientem a rodinou. Projekt byl vytvořen, metodicky zpracován a veden Ministerstvem vnitra od roku 2000 do roku 2010 celkem ve

38 městech České republiky. Závěry a zkušenosti této 11leté realizace vyústily do Národního projektu Systému včasné intervence. Usnesením vlády ze dne 17. března 2011 č. 191 byl schválen „**Národní projekt Systému včasné intervence**“ jako součást reformy (transformace) systému péče o ohrožené děti. Vláda svým usnesením pověřila realizací projektu **ministra práce a sociálních věcí ve spolupráci s ministrem vnitra**. Vláda svým usnesením č. 191/2011 schválila plošné nasazení Národního projektu SVI jako součásti Transformace a sjednocení systému péče o ohrožené děti.

V roce 2012 se podařilo realizovat dílčí části projektu, a to zejména promítnutím principů SVI do novely zákona č. 359/1999 Sb., o sociálně-právní ochraně dětí a do návrhu prováděcí vyhlášky k tomuto zákonu, včetně zavedení pojmu tým pro děti a mládež do uvedené vyhlášky. Novela také obsahuje vznik Informačního systému sociálně právní ochrany dětí jako součásti Jednotného informačního systému práce a sociálních věcí, jehož součástí je Národní projekt SVI.

V současné době probíhají jednání mezi MV a MPSV o možnosti financování Národního projektu SVI v rámci OP LZZ a IOP. (MV – II/5; MPSV – IV/9)

4.2 Národní koordinační mechanismus pátrání po pohřešovaných dětech

Za účelem rychlého a úspěšného nalezení pohřešovaných dětí byl vyvinut projekt **Národní koordinační mechanismus pátrání po pohřešovaných dětech** (dále jen „NKMPD“), jehož gestorem je **Ministerstvo vnitra**. Mechanismus zapojuje širokou veřejnost do pátrání a zajišťuje potřebnou psychologickou podporu rodinám pohřešovaných dětí prostřednictvím průběžně proškolených policejních psychologů.

Od oficiálního spuštění dne 11. května 2010 byl mechanismus ze strany policie **aktivován již v 78 případech** (25krát v roce 2012). Zkušenosti získané téměř tříletým fungováním ukazují, že systém je efektivní a splňuje účel, pro který byl zřízen. V doporučení Výboru OSN pro práva dítěte ze 17. června 2011 je NKMPD přímo označen jako jeden z několika progresivních počínů ČR v rámci plnění závazků plynoucích z Úmluvy o právech dítěte a Opčního protokolu k Úmluvě o zapojování dětí do ozbrojených konfliktů. Poznatky z praktického využívání systému jsou s ohledem na svoji závažnost dále zapracovávány do interních předpisů Policie ČR.

V průběhu roku 2012 probíhalo časově náročné technické řešení zasilání informačních SMS veřejnosti (MV, PČR, T-Mobile Czech republic a.s.). V současné době se dokončují poslední kroky k jeho dokončení a následnému spuštění zkušebního provozu.

U příležitosti Mezinárodního dne pohřešovaných dětí (25. května) se uskutečnilo setkání ministra vnitra se subjekty spolupracujícími v rámci NKMPD. Na tomto setkání byly rovněž představeny aktualizované stránky www.pomoztemenajit.cz.

V prvním pololetí vyhlásilo Ministerstvo vnitra jako hlavní gestor dané problematiky výběrové řízení na provozování **evropské linky 116 000**, tj. non-stop krizové linky poskytující odbornou psychologickou, právní a administrativní pomoc v případě pohřešování či ztracení dítěte. Nejvhodnějším kandidátem se stalo občanské sdružení **Ztracené dítě**, kterému bylo následně číslo přiděleno Českým telekomunikačním úřadem. Linka bude s největší pravděpodobností spuštěna do konce 1. čtvrtletí 2013.

Dne 30. května 2012 se v Bruselu uskutečnila mezinárodní konference k tematice pohřešovaných dětí nazvaná Missing Children – Closing the Gap. Tuto konferenci organizovala Evropská komise ve spolupráci s evropskou organizací Missing Children Europe. Hlavními tématy byly otázky týkající se evropské linky 116 000: Evropské horké linky pro pohřešované děti EU a příklady dobré praxe národních výstražných systémů pátrání po pohřešovaných dětech v jednotlivých členských zemích EU.

V druhé polovině roku vypracovalo Ministerstvo vnitra tzv. **Studii o pohřešovaných dětech**, která se stala podkladovým materiálem pro mezinárodní projektovou studii o získávání a analýze dat o pohřešovaných dětech v Evropské unii, kterou organizuje Evropská rada ve spolupráci se společností Ecorys. Získaná data budou využita k vytvoření evidence příkladů dobré praxe a relevantních doporučení, které poslouží všem členským státům a pomohou optimalizovat jejich spolupráci v případě pohřešování dítěte. Přehledová zpráva výše zmiňované studie byla prezentována dne 11. 12. 2012 na jednání odborníků v problematice pohřešovaných dětí v Bruselu. (MV –II/5)

4.3 Prevence rizik souvisejících s virtuální komunikací

Rizikový obsah internetu a virtuální komunikace (kyberšikana, dětská pornografie nebo stránky propagující extremistická hnutí) nejvíce ohrožují děti, které si neuvědomují potenciální nástrahy a rizika. Podle průzkumu Saferinternet se téměř dvě třetiny dotázaných dětí již s některým z těchto jevů setkaly a téměř polovina rodičů si není vědoma nebezpečí, kterému jsou jejich děti na internetu vystaveny. V této souvislosti je nezbytné se zaměřit na vzdělávání a proškolení osob, které mohou provádět vyšetřování počítačové kriminality a na zařazení problematiky prevence negativních jevů ve virtuální komunikaci do vzdělávání policistů v základní odborné přípravě.

Ministerstvo vnitra je partnerem projektu E-Synergie (2011–2014) Pedagogické fakulty Univerzity Palackého v Olomouci, jehož cílem je systematicky snižovat rizika spojená s virtuální komunikací s ohledem na mladou generaci. V rámci projektu E-Synergie (www.esynergie.cz) se ve dnech 26.-27. dubna 2012 ve Vyšší policejní škole v Jihlavě konal tematický seminář pro policisty z odboru informační kriminality ÚSKPV PP ČR „Nové metody a postupy odhalování informační kriminality“. Semináře se zúčastnilo celkem 57 policistů ze všech krajských ředitelství Policie ČR.

Členové řešitelského týmu PdF UP v Olomouci se také účastnili jako přednášející mezinárodního odborného semináře k problematice domácího násilí a nebezpečného pronásledování, který proběhl 7.- 9. 11. 2012. Jejich přednáška na téma „Aktuální trendy internetové kriminality na sociálních sítích“ byla zařazena do části, která se věnovala nebezpečnému pronásledování. (MV –II/5)

V rámci **Programu prevence kriminality** podpořilo MV v roce 2012 dva vzdělávací projekty částkou 782 000 Kč. Projekt Magistrátu hl. m. Prahy pod názvem Praha - bezpečně online, který realizovalo Národní centrum bezpečnějšího internetu (Saferinternet), zahrnuje odbornou přípravu profesionálů – pracovníků prevence policie, PMS, manažerů prevence, pedagogických pracovníků, pracovníků PPP i sociálních pracovníků. Druhý projekt realizovalo město Příbram.

MŠMT zpracovalo a v lednu 2012 vyvěsilo na svých webových stránkách „**Metodické doporučení k primární prevenci rizikového chování u dětí, žáků a studentů ve školách a školských zařízeních**“, které zahrnuje i problematiku **kyberšikany** a spolupráci školy s Policií ČR a s dalšími relevantními institucemi. Během roku připravilo také novelu Metodického pokynu k řešení problematiky šikany ve školách a školských zařízeních, která zahrnuje i problematiku kyberšikany. V současné době je tato novela připravena ke schválení. (MŠMT - III/5)

4.4 Speciální výslechové místnosti

Speciální výslechové místnosti (dále jen“SVM“) jsou určeny pro výslechy dětí - obětí nebo svědků trestné činnosti (mohou být využívány také pro výslechy dospělých obětí a svědků závažné trestné činnosti, především násilného a mravnostního charakteru, např. znásilněné ženy, senioři, handicapovaní). Zřizování nových

standardizovaných výslechových místností pro potřeby Policie ČR a také pro potřeby odborů sociálně-právní ochrany dětí (OSPOD) je jednou z priorit Strategie. Cílem je vybudování funkční sítě SVM (zohlednění nápadu závažné trestné činnosti páchané na dětech v dané lokalitě, využívání stávajících SVM, dojezdnost, ekonomické faktory).

MV ustavilo **Koordinační skupinu k výslechovým místnostem**, ve které jsou zástupci všech krajských ředitelství Policie ČR. Vzhledem k potřebě zvyšování efektivnosti využívání speciálních výslechových místností je žádoucí vytvořit specialistům Policie ČR, pracujících na problematice vyšetřování mravnostní trestné činnosti na mládeži, možnost předávat zkušenosti nejen mezi sebou, ale také s pracovníky OSPOD, státních zastupitelství a soudními znalci z příslušných oborů. V rámci koordinační skupiny funguje **expertní skupina specialistů SKPV**. Její členové připravili specializační kurz, který je určen pro specialisty pracující na linii mravnostní trestné činnosti. Absolvováním tohoto kurzu specialisté získají a osvojí si vybrané zkušenosti z oblasti syndromu CAN, vývojové psychologie, speciální pedagogiky, kriminalistické taktiky a jiných odvětví, jež jsou nezbytné pro profesionální zvládnutí procesních úkonů s dětským svědkem – obětí mravnostní trestné činnosti. Absolvování tohoto semináře je pro specialisty povinné a je zakončeno zkouškou. V říjnu 2012 proběhl první běh týdenního specializačního kurzu „Výslech dětského svědka – obětí mravnostní trestné činnosti“, který byl realizován ve VPŠ Praha – Hrdlořezy a VPŠ a SPŠ Holešov. Kurz je určen pro specialisty SKPV pracující na linii mravnost, mládež. Ve VPŠ a SPŠ Holešov byla pro studijní účely tohoto kurzu, ale také pro potřeby územních odborů SKPV spádových oblastí, vybudována výuková speciální výslechová místnost přímo v areálu školy.

MV pořádalo ve dnech 16.- 17.května 2012, v úzké spolupráci s VPŠ a SPŠ v Holešově, **mezinárodní odborný seminář k problematice vyšetřování sexuálně motivované trestné činnosti páchané na mládeži, využívání speciálních výslechových místností**. Semináře se zúčastnilo 40 českých specialistů SKPV a psychologů – krizových interventů z 12 krajských ředitelství Policie ČR a také specialisté z Polska a Slovenska, pracující na úseku mravnostní trestné činnosti na dětech a mládeži.

V roce 2012 podpořilo MV vybudování čtyř nových speciálních výslechových místností, a to v Havířově, Pardubicích, Žďáru nad Sázavou a Havlíčkově Brodě. Celkový počet SVM ke konci roku je 39.

Policejní prezidium ČR v roce 2012 inovovalo vybavení speciálních výslechových místností.

V listopadu 2012 byl nainstalován do Muzea Policie ČR výstavní panel, který je zaměřen na problematiku výslechů dětí – obětí závažné, především mravnostní, trestné činnosti a práci policistů ve speciálních výslechových místnostech. (MV -II/5)

4.5 Prevence domácího násilí

Vláda ČR usnesením č. 262 ze dne 13. dubna 2011 schválila **Národní akční plán prevence domácího násilí na léta 2011-2014** (dále jen „NAP DN“). Tento materiál zahrnuje všechny závažné oblasti problematiky domácího násilí (pomoc a podpora obětí, práce s dětmi jako svědky domácího násilí, vzdělávání odborníků, práce s násilnou osobou, včetně legislativních změn). Ministerstvo vnitra je ve spolupráci s Úřadem vlády ČR koordinátorem úkolů vyplývajících z akčního plánu. Jednotlivé resorty plní své úkoly vyplývající z NAP DN v rámci své gesce. **Ministerstvo vnitra** zpracovalo zprávu o plnění úkolů NAP DN za rok 2011, která prošla meziresortním připomínkovým řízením a vládě byla předložena pro informaci v prosinci 2012.

Jednou z nejdůležitějších priorit MV v oblasti prevence domácího násilí je podpora resocializačních a terapeutických programů pro práci s násilnou osobou

a dalších systémových opatření (vytvoření manuálů a metodiky, vzdělávání odborníků, legislativní změny, vytvoření probačního programu atd.). V rámci dotačního titulu „**Prevence domácího násilí s důrazem na práci s násilnou osobou**“ byly v roce 2012 podpořeny projekty sedmi NNO v celkové výši 1 500 000 Kč. Pro rok 2013 byl vyhlášen dotační titul „Prevence domácího násilí a trestné činnosti páchané na seniorech“ a prvním kolem výběrového řízení prošlo 7 projektů, které v únoru 2013 vyhodnotí a výši dotace stanoví dotační komise. Výsledky budou známy v průběhu 1. čtvrtletí 2013.

Za dotační podpory MV byl v roce 2012 akreditován vzdělávací program zaměřený na dospělé pachatele domácího násilí. Součástí tohoto vzdělávacího programu jsou metodiky pro individuální a skupinové programy pro násilné osoby. Metodiky připravily a vytvořily - občanské sdružení ADRA a SOS Centrum Diakonie. Tento vzdělávací program bude nabídnut PMS k celoplošnému využití ze strany justice.

MV v této souvislosti připravilo také dlouhodobý projekt zaměřený na zefektivnění práce Policie ČR ve vztahu k násilné osobě. Tento projekt předpokládá zapojení policejních psychologů do následné práce s agresorem.

V listopadu 2012 (7. - 9. 11.) se uskutečnil mezinárodní odborný seminář k problematice domácího násilí a nebezpečného pronásledování, který se na domácí násilí zaměřil z různých aspektů – ekonomické dopady, poradenství, programy pro násilné osoby, specifika domácího násilí v rodinách cizinců, domácí násilí páchané na seniorech, nebezpečnému pronásledování (stalking) a kyberstalkingu. Složení cílové skupiny – policisté, policejní i ústavní psychologové, státní zástupci, NNO, hosté ze zahraničí – umožnilo výměnu zkušeností z mnoha pohledů, porovnání přístupu k uvedeným problematikám a také předání dobré praxe. (MV -II/5)

Vězeňská služba ČR realizovala dvakrát ročně ve dvou věznicích standardizovaný program GREPP pro práci s pachateli, kteří byli odsouzeni za trestné činy násilí na dětech (týrání dětí, komerční sexuální zneužívání dětí i sexuální zneužívání dětí bez komerčního aspektu). Jednalo se o věznice Heřmanice (pro odsouzené vykonávající trest odnětí svobody ve věznici s ostrahou) a Nové Sedlo (pro odsouzené vykonávající trest odnětí svobody ve věznici s dozorem). (MS VS -V/12)

4.6 Prevence obchodování s lidmi

Ministerstvo vnitra (odbor prevence kriminality) v souladu se Strategií a v souladu s usnesením vlády České republiky ze dne 10. dubna 2012 č. 282 k Národní strategii boje proti obchodování s lidmi v České republice na období 2012 - 2015, realizovalo v roce 2012 v rámci rozvoje systému prevence kriminality na republikové úrovni **specifický vládní projekt Program podpory a ochrany obětí obchodování s lidmi** (dále jen „Program“).

Program je určen pro definovanou skupinu obětí trestného činu obchodování s lidmi, tzn. pro cizince vykořisťované na území České republiky a pro české vykořisťované v zahraničí nebo na našem území. Nabízí pomoc osobám, které se staly oběťmi obchodování s lidmi a zároveň motivuje tyto osoby ke spolupráci s orgány činnými v trestním řízení, aby přispěly k potrestání pachatelů trestného činu obchodování s lidmi. Na vytvořeném systému participují příslušné orgány činné v trestním řízení a nevládní organizace, která zajišťuje služby pro oběti. Tento vládní program svým fungováním významně přispívá k potírání nelegální práce, která je úzce propojená s trestným činem obchodování s lidmi.

S cílem maximálně hospodárně využívat finanční prostředky přistoupilo MV ke změně financování Programu. Změna spočívala v tom, že platby byly uskutečňovány na základě smlouvy o poskytování služeb uzavřené s nevládní organizací a Ministerstvem vnitra na základě řádného výběrového řízení. Výběrové řízení bylo

z bezpečnostních důvodů zadáno formou veřejné zakázky bez uveřejnění a plně v souladu se Zákonem č. 137/2006 Sb., o veřejných zakázkách. Tento způsob financování umožnil zadavateli přesnou evidenci poskytovaných služeb, okamžitou kontrolu případných zjištěných nedostatků a jejich odstranění a také umožnil flexibilněji reagovat na potřeby klienta v rámci poskytování služeb.

V roce 2012 byla do Programu nově zařazena celkem 1 pravděpodobná oběť obchodování s lidmi za účelem jiných forem vykořisťování. Celkem bylo od roku 2003 zařazeno do Programu 120 obětí obchodování s lidmi. Z tohoto počtu je stále v Programu zařazeno celkem 5 pravděpodobných obětí obchodování s lidmi, kterým jsou nadále poskytovány služby v rámci Programu a které spolupracují s orgány činnými v trestním řízení. Počty obětí zařazovaných do Programu jsou proměnlivé, nedá se plánovat vývoj ani počty zařazování obětí do Programu ve stanoveném období. U Programu se hodnotí kvalita, ne kvantita počtu zařazených obětí do Programu. Počty obětí v Programu závisí na schopnosti detekovat oběti ze strany neziskových organizací a na identifikaci obětí ze strany orgánů činných v trestním řízení.

Prostřednictvím Programu dobrovolných návratů, který je součástí Programu, bylo realizováno celkem 5 dobrovolných návratů. Celkem bylo od roku 2003 realizováno 55 dobrovolných návratů, z toho 18 do České republiky. (MV -II/5)

4.7 Prevence předluženosti jako kriminogenního faktoru

V rámci koordinovaného přístupu k dluhové problematice vznikla 4. května 2011 **Aliance proti dluhům** (dále jen „APD“), odborná platforma iniciovaná a založená Ministerstvem vnitra, Probační a mediální službou ČR, Sdružením pro probaci a mediaci v justici a dalšími subjekty. Aliance proti dluhům vznikla za účelem koordinace a propojení odborných názorů a zkušeností na problematiku předluženosti s cílem otevřít proces široké odborné diskuse nad navrženými možnostmi, jak eliminovat a snižovat rizika předluženosti, což následně způsobuje výrazné sociální a trestně právní problémy (například přeplněnost českých věznic je do značné míry způsobena zejména osobami, které se opakovaně dopouští majetkové trestné činnosti, na což má výrazný vliv jejich předluženost - předluženost má vliv na recidivující chování; rovněž lidé, kteří neměli doposud žádný konflikt se zákonem, se mohou díky problémům s předlužeností dostat do konfliktu se zákonem).

V průběhu roku 2012 probíhaly pravidelné schůzky organizačního výboru APD, setkání širší skupiny zástupců zainteresovaných institucí, kteří se dluhové problematice v rámci svých agend věnují a také zasedání pracovních skupin (vytvořené pro oblasti: finanční vzdělávání, spotřebitelské úvěry, alternativní programy oddlužení, a vymáhání pohledávek). Proběhlo celkem 5 jednání kulatých stolů pro širší odbornou veřejnost. Kromě stálých členů Aliance (experti z více než 16 vládních a nevládních institucí) se zúčastnili i zástupci ČNB, Exekutorské komory ČR, Komory insolvenčních správců, České advokátní komory, soudců, Kanceláře finančního arbitra, Kanceláře Veřejného ochránce práv, České správy sociálního zabezpečení, Všeobecné zdravotní pojišťovny rovněž i Poslanecké sněmovny Parlamentu ČR a také několika NNO.

V součinnosti s experty Ministerstva spravedlnosti a Ministerstva financí byly Aliancí proti dluhům iniciovány, podpořeny i prosazeny některé důležité legislativní změny v oblasti nápravy příčin zadlužování, jak u spotřebitelských úvěrů v rámci novely tohoto zákona, tak u vymáhání pohledávek a v oblasti insolvenčního práva⁴.

---

⁴ Např.: novela vyhlášky č. 484/2000 Sb., kterou se stanoví paušální sazby výše odměny za zastupování účastníka advokátem nebo notářem při rozhodování o náhradě nákladů v občanském soudním řízení, novela vyhlášky č. 330/2001 Sb., exekutorský tarif, omezení možnosti zneužití rozhodčích doložek ve spotřebitelských smlouvách či zakotvení předžalobní výzvy v občanském soudním řádu.

Pro podporu návrhů iniciovaných ze strany APD byla zpracována právní analýza pro implementaci sanace dluhů do českého právního řádu. Analýza byla představena na posledním kulatém stole k tématu vymáhání pohledávek alternativních programů oddlužení v prosinci 2012. V rámci analýzy byly zpracovány i konkrétní legislativní návrhy, jak zákonně upravit možnost alternativních forem oddlužení (tj. sanace dluhů). (MV – II/5; MS PMS -V/5)

MV se v rámci Aliance intenzivně věnuje otázce vzdělávání a poradenství v oblasti zvýšení finanční gramotnosti odborníků i veřejnosti s cílem preventivně působit proti masivnímu zadlužení i lichvě. Jedním ze systémových kroků bylo podání návrhu na financování celostátního vzdělávacího projektu pro pracovníky úřadů územních samosprávných celků (obce s rozšířenou působností tzv. 3 typu – 205 obcí) z prostředků ESF OPLZZ.

PMS pokračovala v roce 2012 v realizaci aktivit projektu česko-švýcarské spolupráce, a to pod názvem „**Rozvoj probačních a resocializačních programů – posílení prevence a ochrany společnosti před opakováním trestné činnosti**“. Projekt je ve svém obsahu zaměřen rovněž na řešení problematiky sanace dluhů (projektové období bude trvat až do konce roku 2015). Prostřednictvím přítomnosti odborného poradce v rámci projektu (zástupce organizace VEBO - Sdružení pro rozvoj probačních služeb ve střední a východní Evropě) PMS využila zahraničních zkušeností z oblasti možností řešení zadluženosti pachatelů navracujících se z vězení na svobodu. (MS PMS -V/5)

4.8 Protikorupční opatření

Ministerstvo obrany (Inspekce ministra obrany) pokračovalo v realizaci Projektu „Efektivní vnitřní kontrola v resortu MO.“ Jednotlivé aktivity plánované na rok 2012 byly průběžně naplňovány a ukončeny v plánovaných termínech. (MO – VII/6)

Komise Inspekce ministra obrany provedla kontrolu plnění úkolů a opatření **boje proti korupci** s cílem prověřit účinnost opatření stanovených ARPP v rámci preventivních programů zdravého životního stylu (realizace programu Stop kouření v AČR v návaznosti na nežádoucí jev – toxikomanii). (MO – VII/7)

V rámci vnitřní kontroly, vyřizování stížností a podání se Inspekce ministra obrany zaměřila na existenci stávajících a vznik nových korupčních rizik. Přestože byla korupční rizika komisemi Inspekce ministra obrany vyhledána a pojmenována, nebylo v žádném případě prokázáno porušení právních ani vnitřních předpisů v souvislosti s korupcí. (MO – VII/9)

5. Podpora rozvoje prevence kriminality na místní úrovni

Ministerstvo vnitra pokračovalo na základě stanovených priorit nové Strategie v podpoře realizace **Programu prevence kriminality** v krajích a obcích se zvláštním důrazem na sledování efektivity dopadů přijatých a financovaných opatření. Hlavními cíli programu je posílení pocitu bezpečí občanů, eliminace kriminálně rizikových jevů, ochrana lokálních komunit před kriminalitou.

K přípravě programů a jejich hodnocení proběhla řada konzultací na krajích. V lednu 2012 připravilo MV celorepublikový instruktážní seminář pro manažery prevence kriminality krajů a krajské koordinátory PK Policie ČR; na jednotlivých krajích dále proběhla instruktážní školení, kterých se zúčastnili zástupci příslušných krajských úřadů, odboru prevence kriminality, zástupci obcí a preventisté. Koncem

února a začátkem března hodnotily krajské odborné komise projekty obcí, které spadají do jejich územní působnosti.

Při zpracování analýz trestné činnosti a při formulování návrhů na řešení identifikovaných problémů byla pro kraje, města a obce hlavním partnerem Policie ČR. V roce 2012 spolupracovala při doporučování kriminálně rizikových lokalit do programu, při navrhování preventivních opatření a při komunikaci se samosprávnými orgány připravujícími programy prevence kriminality.

Ve dnech 26. - 27. března 2012 zasedala Komise Republikového výboru pro výběr projektů Programu prevence kriminality k poskytování dotací ze státního rozpočtu na rok 2012 (dále jen „Komise“). Vycházela z výsledků hodnocení krajských odborných komisí a k rozdělení měla částku 50 557 000 Kč (ve skladbě max. 25 mil. Kč investičních prostředků a 25,557 mil. Kč neinvestičních prostředků). Posuzovala žádosti o dotaci 126 samospráv, celkem 359 projektu s požadavkem na dotaci ve výši 64 165 701 Kč. Komise navrhla k rozdělení dotace v celkové výši 40 752 000 Kč (z toho 20 126 000 Kč na investice a 20 626 000 Kč na neinvestice). K podpoře bylo navrženo a usnesením Republikového výboru ze dne 29. března 2012 schváleno 201 projektů, které podalo 99 žadatelů (krajů a obcí). Krajské – nadregionální projekty prevence kriminality podalo 6 krajských úřadů (Vysočina, Jihočeský, Královéhradecký, Olomoucký, Plzeňský kraj a Magistrát hl. m. Prahy). Po březnovém schválení dotací na projekty Republikovým výborem obdržely kraje, města a obce Rozhodnutí o přidělení dotace pro rok 2012 a v dubnu proběhlo instruktážní školení zástupců měst a obcí k postupu při čerpání investičních dotací.

Začátkem května se konalo setkání zástupců odboru prevence kriminality MV s krajskými manažery prevence kriminality, jehož obsahem bylo vyhodnocení dotačního řízení, zejména práce krajských hodnotících odborných komisí, a dodržování všech ustanovení Zásad pro poskytování dotací ze státního rozpočtu na výdaje realizované v rámci Programu prevence kriminality v roce 2012. Na setkání bylo také rozhodnuto, že zbylé finanční prostředky budou využity na vyhlášení 2. kola dotačního řízení, kde jako priorita byla stanovena podpora projektů směřujících ke komplexnímu řešení problémů v sociálně vyloučených lokalitách. Mezi hodnotícími kritérii byla především rizikovost oblasti, kde měl být projekt realizován.

V květnu 2012 bylo vyhlášeno 2. kolo Programu prevence kriminality pro rok 2012. Jako **priorita** byla stanovena podpora projektů směřujících **ke komplexnímu řešení problémů v sociálně vyloučených lokalitách**. Ve druhé polovině června hodnotily krajské odborné komise projekty obcí, které spadají do jejich územní působnosti a výsledky zaslali krajským manažerům prevence kriminality na odbor prevence kriminality. Dne 7. srpna 2012 zasedala Komise a vycházela z výsledků hodnocení krajských odborných komisí a k rozdělení měla částku 17 814 000 Kč. Posuzovala žádosti o dotaci 59 samospráv s celkem 99 projekty s požadavkem na dotaci ve výši 14 154 700 Kč. Komise navrhla k rozdělení dotace v celkové výši 6 578 000 Kč. K podpoře bylo navrženo a Republikovým výborem schváleno 45 projektů, které realizuje 40 samospráv.

V roce 2012 byly podpořeny a realizovány Programy prevence kriminality ve 14ti krajích, ve 130 městech a obcích. Celkově se jednalo o 254 projektů krajů, měst a obcí, které byly podpořeny částkou 47 330 000 Kč.

Projekty z oblasti sociální prevence se týkaly zejména práce s rizikovými skupinami dětí a mládeže (celkem bylo podpořeno 173 projektů částkou 21 636 000 Kč), obsahem většiny projektů z oblasti situační prevence bylo vybudování a rozšíření městských kamerových dohlížecích systémů (dále jen „MKDS“), propojení MKDS z obecní policie na Policii ČR a zabezpečení objektů měst a obcí (celkem bylo podpořeno 51 projektů částkou 19 498 000 Kč), část projektů byla zaměřena na vybudování a obnovu sportovních hřišť a plácků, vybudování speciálních výslechových místností či osvětlení rizikových míst (podpořeno 30 projektů částkou 6 196 000 Kč).

Na základě vládou schválené nové Strategie zpracoval odbor prevence kriminality MV ve spolupráci se zástupci všech krajů základní metodické materiály potřebné pro realizaci a dotační systém pro Programy prevence kriminality roce 2013. V první řadě se jednalo o „**Zásady pro poskytování dotací ze státního rozpočtu na výdaje realizované v rámci Programu prevence kriminality v roce 2013**“ (dále jen „Zásady“), které na konci listopadu schválil svým podpisem ministr vnitra. Zásady vymezují účel dotace, stanovují podmínky, kritéria a limity pro poskytování dotace, způsob poskytování dotace, odpovědnost příjemce a kontrolu hospodaření s prostředky dotace. Přílohou Zásad jsou i nová Metodika pro tvorbu bezpečnostních analýz a koncepcí prevence kriminality na úrovni krajů, měst a obcí a Kritéria hodnocení projektů v rámci Programu prevence kriminality.

V listopadu 2012 vyhlásilo Ministerstvo vnitra výzvu pro kraje a obce k realizaci Programu prevence kriminality v roce 2013. (RVPPK- I/2.2; MV -II/3)

6. Analytická, koncepční a metodická činnost v oblasti prevence kriminality

Ministerstvo vnitra a Policie ČR se v roce 2012 soustředily zejména na zpracování resortní „**Koncepce prevence kriminality MV a Policie ČR na léta 2013 až 2016**“ (dále jen „Koncepce“). Koncepce zúročuje všechny dosavadní zkušenosti v oblasti prevence kriminality realizované Ministerstvem vnitra (včetně Policie ČR) a stanovuje podrobně způsob realizace prevence kriminality v resortu vnitra. V rámci tohoto materiálu byly nově definovány základní priority k prevenci kriminality vykonávané Policií České republiky. Koncepce se zaměřuje na plošné využívání kriminologicko-predikčních analýz, které budou sloužit vedoucím pracovníkům PČR pro organizaci výkonu služby policistů, včetně plánování praktických preventivních opatření, a to zejména na lokální úrovni a ke zlepšování spolupráce s veřejnou správou a dalšími mimoresortními subjekty. Cílem pak je také racionálnější a efektivnější rozložení sil, prostředků a odpovědnosti za zlepšování bezpečnosti a veřejného pořádku.

Těžištěm nové Koncepce mají být územní odbory policie. Proto je kladen důraz na důkladné projednání Koncepce s jednotlivými krajskými řediteli, aby v konečném důsledku bylo dosaženo přijetí jednotné Koncepce a jejího ukotvení napříč celou Policií ČR. Koncepce bude přijata vedením Ministerstva vnitra a Policie ČR do konce prvního pololetí 2013.

(MV -II/2)

Významným úkolem vyplývajícím z nové Strategie pro rok 2012 bylo zpracování **Metodiky vyhodnocování efektivity dopadů preventivních opatření a stanovení standardů pro jejich realizaci** (dále jen „Metodika“). V závěru roku 2012 dokončilo MV zpracování metodiky, která se zaměřuje na všechny typické druhy programů, aktivit a opatření prevence kriminality. Popisuje jak teoretická východiska měření efektivity, tak, a to zejména, praktické nástroje a návody k měření efektivity projektů, aktivit a opatření. Metodika byla předána Institutu pro kriminologii a sociální prevenci k provedení oponentního posudku a předání případných návrhů na doplnění či změny. V 1. čtvrtletí 2013 bude doplněná metodika poskytnuta prostřednictvím webových stránek Ministerstva vnitra k dispozici žadatelům o finanční prostředky z programu prevence kriminality. (MV -III/6)

Pro potřeby systému prevence kriminality na místní úrovni a především pro realizaci Programů prevence kriminality zpracovalo MV **Metodiku pro tvorbu bezpečnostních analýz a koncepcí prevence kriminality na úrovni krajů, měst a obcí**, včetně způsobu a kritérií stanovování míry rizikovosti (indikátory rizikovosti) ve vztahu k prevenci kriminality. K lepšímu plánování preventivních opatření na všech úrovních, ale i ke zkvalitnění řídicí činnosti Policie ČR, obecní policie a dalších institucí výrazně přispělo **vytvoření softwaru, který umožní zpracovávání aktuálních digitálních map kriminality a přestupků v dopravě**. V roce 2012 Policejní prezidium ČR nakoupilo potřebný software a spustilo novou infrastrukturu GIS

(Geografický informační systém). Celý systém byl propojen se systémem elektronického trestního řízení tak, aby bylo možné získaná data převádět do grafické podoby v mapách. Na začátku roku 2013 budou do projektu zapojena všechna Krajská ředitelství Policie PČR a systém bude dále rozvíjen. (MV -II/7)

Ministerstvo školství mládeže a tělovýchovy v roce 2012 pracovalo na přípravě nové **Strategie prevence rizikových projevů chování u dětí a mládeže v působnosti resortu školství, mládeže a tělovýchovy na období 2013 – 2018**. Na její přípravě se podílelo pět pracovních skupin složených z odborníků z oblastí primární prevence (zástupci jiných resortů, krajů, škol, organizací zabývajících se primární prevencí). Návrh nové strategie bude předložen pro informaci vládě ČR v březnu 2013. (MŠMT- III/4)

MŠMT vytvářelo podmínky pro pravidelnou a systematickou spolupráci s orgány krajů v oblasti prevence rizikového chování ve školách a školských zařízeních, dále byly připraveny metodické materiály a koordinovány aktivity v oblasti prevence na nižší úrovni státní správy a samosprávy. Krajské školství koordinátoři prevence, krajské protidrogové koordinátoři, manažeři kriminality v krajích a koordinátoři pro romské záležitosti v roce 2012 spolupracovali při vytváření krajských plánů prevence. Všechny kraje vytvořily v roce 2012 krajské plány prevence rizikového chování na další období.

S cílem zefektivnění a koordinace meziresortní spolupráce v oblasti specifické primární prevence realizovalo ministerstvo tři pracovní porady pro krajské školské koordinátory prevence (porady byly zaměřeny na vzájemné předávání informací a koordinaci spolupráce v oblasti primární prevence), dále pak odborné semináře pro žadatele o dotace pro oblast primární prevence ve všech krajích (celkem 22 seminářů) a dvě konference pro metodiky prevence v pedagogicko-psychologických poradnách a školní metodiky prevence. (MŠMT- III/8, 9)

V rámci své působnosti **Ministerstvo práce a sociálních věcí** metodicky vede poskytování sociálních služeb osobám, kterým není poskytována sociální služba, a jsou v takové situaci, kdy neposkytnutí okamžité pomoci by ohrozilo jejich život nebo zdraví. Dále metodicky vede koordinaci poskytování sociálních služeb a poskytování odborného sociálního poradenství osobám ohroženým sociálním vyloučením z důvodu předchozí ústavní nebo ochranné výchovy nebo výkonu trestu, osobám, jejichž práva a zájmy jsou ohroženy trestnou činností jiné osoby, a osobám, jejichž způsob života může vést ke konfliktu se společností.

Metodické vedení probíhá prostřednictvím pravidelných konzultačních dnů MPSV s krajskými metodiky služeb sociální prevence (4x ročně). V rámci těchto setkání se projednávají aktuální témata, předávají se informace o nových zákonných úpravách či postupech, probírají se doporučené postupy a předávají se praktické informace z jiných resortů či nestátního neziskového sektoru, které jsou využitelné při výkonu činnosti sociálních kurátorů. S metodickou podporou souvisí i následné provádění kontrol přenesené působnosti výkonu státní správy. Zástupce MPSV se pravidelně účastní krajských i celorepublikových profesních setkání a seminářů sociálních kurátorů.

Zástupci MPSV se účastní odborných setkání a konferencí k problematice bezdomovectví jak v ČR, tak v zahraničí a poznatky či příklady dobré praxe předávají pro inspiraci či přímo k praktickému využití sociálním kurátorům prostřednictvím krajských metodiků. (MPSV- IV/2)

Probační a mediační služba ČR v rámci přípravy aktualizace národního metodického standardu PMS pro oblast Probace a Parole v roce 2012 implementovala dosavadní zkušenosti PMS z postupů při hodnocení rizik a potřeb pachatelů se specifickým zaměřením na pachatele násilných trestných činů. Metodický postup provádění hodnocení rizik a potřeb pachatelů byl obsahem školení probačních

úředníků specializujících se na výkon dohledu, včetně dohledu nad podmíněně propuštěnými pachateli závažných trestných činů.

V roce 2012 PMS realizovala celkem 6 běhů čtyřdenních školení pod názvem „Práce s riziky – hodnocení rizik a potřeb“, které absolvovalo celkem 67 probačních úředníků a asistentů. Školení byla vedena lektorskými dvojicemi z řad zkušených probačních úředníků. Školení byla zaměřena na osvojení si znalostí pojmů (riziko recidivy a riziko újmy, statické a dynamické faktory ovlivňující rizika), faktorů ovlivňující páchaní trestné činnosti, spouštěcí mechanismy, postupy hodnocení rizik pachatele a sestavení plánu na jejich snížení rizik. Na školení navazovaly kasuistické semináře, kde účastníci školení reflektovali vlastní postupy při práci s riziky pachatelů v rámci jednotlivých případů. V roce 2012 proběhlo 6 jednodenních kasuistických seminářů. (MS PMS – V/2)

Vězeňská služba ČR připravila elektronický systém hodnocení účinnosti programů specializovaných oddělení a standardizovaných programů ve výkonu trestu odnětí svobody v návaznosti na nástroj pro hodnocení rizik a potřeb odsouzených SARPO. Byla zpracována komplexní metodika a proběhlo školení více než 300 vybraných zaměstnanců. Od 1. 11. 2012 byl hodnotící nástroj SARPO zaveden do penitenciární praxe a program do IT prostředí Vězeňské služby ČR. Od roku 2013 bude účinnost uvedených programů sledována. (MS VS – V/16, 17)

Byl revidován český překlad Doporučení CM/Rec (2008) 11 Výboru ministrů Rady Evropy. Zpracování koncepčního materiálu o zacházení s mladými vězni bylo odloženo. Materiál bude zpracován v návaznosti na novou vnější diferenciaci věznic, jejíž přijetí se očekává v roce 2013. (MS VS – V/18)

Institut pro kriminologii a sociální prevence v oblasti výzkumu prevence kriminality a sociálně rizikových jevů se podílel na přípravě realizace „Reprezentativního výzkum veřejného mínění zaměřeného na postoje občanů k prevenci kriminality k bezpečnosti, včetně důvěry občanů v bezpečnostní složky“. V roce 2012 spolupracoval s MV na přípravě kritérií pro výběr výzkumného vzorku a dotazníku. Další zpracování, zejména kvalitativní interpretaci získaných dat, provede IKSP v roce 2013.

Dlouhodobým výzkumným úkolem IKSP je „**Analýza trendů kriminality a vývoje latentní kriminality**“. Jedná se o dlouhodobý úkol, jehož předmětem je vždy stav kriminality v roce předchozím a porovnání s delšími (cca desetiletými) časovými řadami statistických údajů resortních statistik Ministerstva spravedlnosti a Ministerstva vnitra (konkrétně Policie ČR). Základem každoroční analýzy je zhodnocení stavu a změn v úrovni kriminality v ČR obecně, změn struktury a intenzity kriminality včetně změn teritoriálních, pohybů stavu a skladby známých pachatelů. Součástí sledování a analýzy je i problematika obětí trestné činnosti. Studie k vývoji a trendům kriminality v roce 2012 bude publikována v roce 2013. (MS IKSP – V/20)

V roce 2012 proběhla také příprava výzkumu „**Regionální rozložení a podmíněnost kriminality, problematiky a výskyt tzv. hot-spots**“. Výzkum bude probíhat v letech 2013-2015. Zaměří se na zjištění demografických, sociálních a ekonomických vlivů na stav a strukturu kriminality v regionech ČR a jejich vzájemnou korelaci. (MS IKSP – V/20)

Ministerstvo obrany, konkrétně Resortní komise pro prevenci sociálně nežádoucích jevů, v roce 2012 analyzovala aktuální výskyt sociálně nežádoucích jevů v resortu obrany a přijímala usnesení k realizaci příslušných preventivních opatření a aktivit. U vojenských útvarů a zařízení byly k zabezpečení úkolů prevence zřízeny komise pro prevenci sociálně nežádoucích jevů nebo byl pro tuto oblast určen poradce. Centrálním způsobem byla zabezpečena odborná příprava předsedů komisí, poradců pro prevenci a dalších osob, které realizují preventivní aktivity u vlastních

útvárů a zařízení. Resortní komise stanovila také priority v oblasti prevence sociálně nežádoucích jevů na rok 2013. Jedná např. o zintenzívnění intervence vedoucích zaměstnanců (velitelů, náčelníků, ředitelů) k eliminaci přestupků a trestné činnosti v jejich působnosti, intervence k omezení počtu dopravních nehod vojáků se soukromými vozidly pod vlivem alkoholu. Prioritou roku 2013 je také udržení stávající výše finančních prostředků, které jsou v resortním rozpočtu vyčleňovány na realizaci Programu prevence kriminality. (MO – VI/ 1,3)

Vojenská policie svojí profesionální činností (preventivní a represivní) průběžně zabezpečovala odhalování, předcházení a šetření protiprávních jednání (trestných činů, přestupků). Důraz byl položen na prověřování podezření ze spáchání protiprávního jednání závažné hospodářské a majetkové kriminality. Přibližně 45% protiprávního jednání šetřeného útvary Vojenské policie bylo zjištěno vlastní preventivní činností. V rámci omezování příležitostí k páčání trestné činnosti s cílem zvyšování rizika pro pachatele, že bude dopaden, byla využívána i opatření situační prevence, která byla realizována Vojenskou policií v součinnosti s velitelskými orgány, odpovědnými za organizační, režimová, ekonomická a technická opatření, jejichž cílem je ztěžovat podmínky pro páčání kriminality. (MO – VI/ 10)

V rámci odhalování a dokumentace hospodářské trestné činnosti Vojenská policie vypracovala analýzu podvodného jednání při čerpání příspěvků z FKSP a podvodného jednání při vykazování náhrad za stravu při zahraničních služebních cestách. Závěry byly zevšeobecněny a cestou řídicích orgánů byly distribuovány všem zaměstnancům resortu MO. (MO – VI/ 11)

Na místní úrovni, zejména v místech, kde jsou dislokované útvary AČR, pokračovala spolupráce Vojenské policie s Policií ČR, Celní správou, obecní policií, Vězeňskou službou, obecními a městskými úřady. Pověřené orgány Vojenské policie spolupracovaly se specializovanými součástmi Služby kriminální policie a vyšetřování Policie ČR. V rámci MO spolupracovala Vojenská policie zejména s orgány Vojenského zpravodajství. Větší důraz byl položen na prohloubení spolupráce Vojenské policie s řídicími orgány MO. (MO-VI/12)

7. Vzdělávání pracovníků v oblasti sociální prevence a prevence kriminality

Ministerstvo vnitra průběžně zajišťovalo vzdělávání pracovníků z oblasti prevence kriminality, především manažerů prevence kriminality krajů a obcí. Předmětem školení a kurzů byla aktuální témata prevence kriminality a rizikových jevů, příprava programů prevence kriminality. Pro nové manažery prevence kriminality krajů a obcí a v případě zájmu preventivistů Policie ČR nebo obecních policií zajišťoval odbor prevence kriminality MV krátkodobou stáž na svém pracovišti, která jim umožnila základní orientaci v preventivní politice státu, Ministerstva vnitra a Policie ČR, v analytické a metodické činnosti a poskytoval informace o osvědčených národních i zahraničních projektech. Průběžné vzdělávání probíhalo také v rámci specifických programů a projektů.

Mezi úkoly vyplývajícími ze Strategie patří příprava akreditovaného vzdělávacího kurzu pro manažery prevence kriminality krajů a obcí. V roce 2012 zpracovalo MV projekt vzdělávacího kurzu „**Zvýšení kompetencí policistů a pracovníků samostatných samosprávných celků v oblasti prevence kriminality**“. Cíle projektu jsou zajištění efektivního, jednotného a funkčního systému prevence kriminality v rámci Policie ČR a v rámci územních orgánů veřejné správy prostřednictvím vytvoření akreditovaného vzdělávacího kurzu a jeho pilotního vyzkoušení.

Specifickými cíli je zajištění efektivní, účinné a přesné politiky státu v oblasti prevence kriminality, opuštění neefektivních, neúčinných nebo nahodilých řešení a jejich nahrazení systémovými a prokazatelně úspěšnými opatřeními založenými na přístupu k potřebným informacím, jejich důkladné analýze, z toho vycházejících

návrhů preventivních opatření a následného vyhodnocení efektivity takto realizovaných opatření. Cílů bude dosaženo pomocí následujících kroků:

- navržení vzdělávacího kurzu pro Policii ČR a pro pracovníky územních samosprávných celků;
- pilotní vyzkoušení kurzu, jeho evaluace a vznik definitivní podoby kurzu, která bude akreditována;
- odzkoušení e-learningové formy kurzu a jeho evaluace;
- tvorba výukových materiálů;
- zařazení pozice manažera prevence kriminality územních samosprávných celků do Národní soustavy kvalifikací a obsahu vzdělávacího kurzu do vzdělávací soustavy;
- celorepublikové rozšíření výukových materiálů a vzdělání všech odborníků zabývajících se prevencí kriminality v rámci Policie ČR a v rámci územních samosprávných celků (tento krok není součástí projektu, bude realizován až po jeho ukončení).

Projekt bude trvat 24 měsíců. Zahájen bude 1. ledna 2013 a ukončen 31. prosince 2014.

Garantem za vzdělávání policistů Policie ČR (dále jen „policistů“) je odbor bezpečnostního výzkumu a policejního vzdělávání MV. Odpovídá za zpracování vzdělávacích programů kvalifikační přípravy policistů. Problematika prevence kriminality je v rámci výuky v policejních školách MV v programech zahrnuta. V roce 2012 pokračoval odbor ve sběru dat pro vyhodnocení přehledu o stavu a způsobu implementace problematiky prevence kriminality do vzdělávání policistů, jehož obsahem je mimo jiné i aktuální informace o realizaci specializačního kurzu „Výslech dětského svědka – oběti mravnostní trestné činnosti“ (viz str. 23). V systému vzdělávání policistů jsou také vytvořeny podmínky pro plnění dalších vládních úkolů, které souvisí s prevencí kriminality, a to v oblastech pro prevenci domácího násilí, prevenci obchodování s lidmi a vzdělávání policistů v oblasti počítačové kriminality. (RVPPK- I/2.5; MV- II/8)

Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy v rámci dotačního řízení na realizaci aktivit v oblasti prevence rizikového chování pokračovalo v roce 2012 v podpoře projektů zaměřených na další vzdělávání pedagogických pracovníků v oblasti primární prevence rizikového chování. (MŠMT – III/6)

Ministerstvo obrany (Ředitelství personální podpory) zorganizovalo odborné přípravy pro předsedy a metodiky komisí pro prevenci sociálně nežádoucích jevů. Proškoleny byly cca 370 osob. Realizováno bylo vzdělávání zaměstnanců MO v oblasti prevence (4 hodiny ročně). Centrálně byl zabezpečen Projekt vzdělávání v oblasti prevence kriminality. Zorganizováno bylo 59 přednášek v oblasti finanční gramotnosti a 32 přednášek s protidrogovou tematikou. Pozornost byla nadále věnována problematice boje proti extremismu. Odborné vzdělávání v oblasti boje proti extremismu realizovala Vojenská policie. Zorganizováno bylo 20 přednášek pro cca 750 posluchačů. Ve spolupráci s Univerzitou obrany byly realizovány 2 kurzy zaměřené na problematiku extremismu a 2 kurzy zaměřené na problematiku OPL pro vojenské policisty a vybrané příslušníky AČR. Na základě požadavků velitelských orgánů provedli lektoři Vojenské policie další přednášky zaměřené na alkohol v dopravě, důsledky užívání alkoholu a OPL v trestněprávní rovině, příčiny dopravních nehod, mezilidské vztahy, předcházení majetkové trestné činnosti a domácí násilí. Inspekce ministra obrany zabezpečovala přednáškovou činnost v oblasti boje proti korupci a v oblasti ochrany lidských práv. (MO- VI/5)

Ministerstvo zdravotnictví v rámci Dvouleté spolupráce mezi MZ a WHO EURO pro rok 2012/2013 (BCA 2012/2013) v roce 2012 zajistilo přípravu

specializačního vzdělávacího modulu dle metodiky WHO TEACH VIP (Training, Educating, Advancing, Collaboration in Health on Violence and Injury Prevention) pro oblast prevence úrazů a násilí. Vzdělávací modul bude pilotně ověřen v roce 2013 a zaveden do praxe jako akreditovaný vzdělávací program. (MZ –VII/3)

8. Informační aktivity a medializace prevence kriminality

Ministerstvo vnitra vydává v měsíční periodicitě **časopis „Policista“**, který přináší články z oblasti prevence kriminality pro policisty i laickou veřejnost a věnuje se popularizaci práce Policie ČR a resortu vnitra. Dále je vydáván časopis **„Kriminalistika“**, čtvrtletník pro kriminalistickou teorii a praxi, který z vědeckého hlediska rozpracovává problémy kriminalistiky a příbuzných oborů v širším, často v mezinárodním měřítku.

V roce 2012 pokračovala medializace úspěšných preventivních aktivit a informační působení na formování postojů veřejnosti k vlastní bezpečnosti a k veřejnému pořádku. Vycházelo periodikum **Informační servis prevence kriminality** zaměřené na odbornou veřejnost a instituce zabývající se prací v oblasti prevence sociálně rizikových jevů. V souladu s úkoly ze Strategie - s přípravou nového webového portálu - byla jeho periodicitu zredukována a v roce 2012 vyšla tři čísla.

Médiím poskytovalo Ministerstvo vnitra informace prostřednictvím odboru tisku a public relations formou **tiskových zpráv** z jednání Republikového výboru a informace z jednotlivých akcí pořádaných odborem prevence kriminality MV k aktuálním tématům. Během roku byly poskytovány podklady pro články v tisku a pracovníci MV vystoupili osobně v 35 tematicky zaměřených televizních a rozhlasových pořadech. Nejfrekventovanějším tématem mediálních výstupů byly informace o projektu APK, tradičně média věnovala pozornost problematice majetkové kriminality, ohrožených a rizikových dětí a mladistvých (včetně pátrání po pohřešovaných dětech), domácího násilí, stalkingu, obchodování s lidmi a nebezpečí související s elektronickou komunikací.

V závěru roku 2012 byla dokončena příprava **spuštění nového webového portálu www.prevencekriminality.cz**, který má přispět k lepší komunikaci a sdílení informací, kontaktů a zkušeností v oblasti prevence kriminality. Bude zprovozněn v dubnu 2013. Návazně na provoz portálu začne vycházet nový zpravodaj **Prevence do každé rodiny**, jehož úkolem je informovat občany o aktuálním stavu a vývojových trendech trestné činnosti, o možnostech legální ochrany, přinášet ukázky dobré praxe z činnosti Policie ČR, městských policí, úřadů státní správy a samosprávy a NNO v oblasti ochrany občanů a poskytování služeb obětem trestné činnosti. Bude také propagovat možnosti aktivního zapojení veřejnosti do řešení problémů spojených s udržováním veřejného pořádku a předcházení trestné činnosti. Zpravodaj bude distribuován k co nejširší veřejnosti prostřednictvím územních samospráv.

MV se prezentovalo na dvou **výstavních akcích** – na 19. ročníku veletrhu zabezpečovací techniky, systémů a služeb PRAGOALARM/PRAGOSEC 2012 a na 4. ročníku mezinárodního veletrhu nejnovějších trendů zabezpečovací techniky, systémů a služeb FS Days. V obou případech zde pracovníci MV úzce spolupracovali s Cechem mechanických zámkových systémů ČR na prezentaci projektu „Bezpečná země“. (MV-II/10)

Ministerstvo obrany (Inspekce ministra obrany) zveřejňovalo na svých webových stránkách (internet a intranet MO) materiály týkající se boje proti korupci (ARPP; Informace pro vojáky a zaměstnance k problematice korupce; vyhodnocení boje proti korupci za uplynulá léta; informace o projektu s podporou EU – „Efektivní vnitřní kontrola v resortu MO“; Metodická pomůcka pro šetření stížností; Kontrolní postup při kontrole plnění opatření proti korupci a další). (MO- VI/4)

Do schránky elektronické pošty korupce@army.cz bylo k 21. listopadu 2012 doručeno celkem 13 podání, kterými se Inspekce ministra obrany zabývala. Provoz protikorupční linky č. 199 byl dnem 30. dubna 2012 ukončen. Do této doby nebylo přijato od provozovatele žádné relevantní podání směřující k MO. (MO- VI/8)

Informační systém Vojenské policie byl průběžně vyhodnocován, údaje byly pravidelně aktualizovány a operativně doplňovány. Interní **softwarová aplikace „Prevence Vojenské policie“** byla využívána ke sledování a vyhodnocování ukazatelů vývoje bezpečnostní situace u policejně zabezpečených útvarů a zařízení. (MO- VI/13)

9. Rozvoj mezinárodní spolupráce v oblasti prevence kriminality

Mezinárodní aktivity České republiky v oblasti prevence kriminality se soustředily především na spolupráci v rámci Evropské unie. **Ministerstvo vnitra** reprezentuje Českou republiku v **Evropské síti prevence kriminality** (European Crime Prevention Network; dále jen „EUCPN“) zřízené na základě Rozhodnutí Rady 2009/902/JHA. Tato síť stanoví úkoly členských zemí prostřednictvím víceleté strategie s cílem posílit roli prevence kriminality a zefektivnit preventivní aktivity v rámci celé Evropské unie.

Ministerstvo vnitra v roce 2012 spolupracovalo na realizaci dvou dílčích mezinárodních projektů financovaných z EU. Jednalo se o tříletý projekt v rámci programu Evropské komise **„Prevence a boj proti organizovanému zločinu“ s cílem transformovat síť na Evropské expertní centrum pro prevenci kriminality**, který byl zahájen v roce 2011. Toto centrum bude shromažďovat a analyzovat trestnou činnost v rámci členských zemí EU a bude navrhovat preventivní opatření a postupy na základě výměny osvědčených postupů. V roce 2013 na základě vyhodnocení projektu bude rozhodnuto, zda bude centrum součástí některé evropské instituce (např. EUROPOL) či, zda bude fungovat jako samostatná EU agentura. Druhým projektem je **„Úspěšná praxe při zvládnutí komunitních konfliktů“** (dále jen „GPCCM-REG“). Tento tříletý projekt (2011 – 2013) organizuje a koordinuje Ministerstvo vnitra Maďarska ve spolupráci s EUCPN. Na spolufinancování projektu se podílí Evropská komise v rámci své grantové politiky. Jelikož se členské státy středoevropského a východoevropského regionu (Bulharsko, Česká republika, Maďarsko, Polsko, Rumunsko a Slovensko) potýkají s podobnými či srovnatelnými problémy a konfliktními situacemi v příslušných lokalitách, je cílem projektu zhodnotit úspěšné projekty, jež se s problematikou konfliktních komunit úspěšně potýkají. Výsledky a závěry projektu budou publikovány v elektronické podobě v anglickém jazyce. Na základě výsledků, závěrů a doporučení týkajících se plánování, obsahu a managementu těchto typů projektů budou zahájeny specializované programy, které budou „ušity na míru“ přímo komunitám v daných regionech. Z každé výše uvedené členské země se projektu účastní jeden národní expert.

Jednou z úspěšných aktivit je každoroční **vyhlášení a ocenění nejlepšího evropského preventivního projektu** (European Crime Prevention Award, ECPA), které umožňuje sdílení a výměnu dobré praxe na poli prevence kriminality v rámci EU. Podobné soutěže probíhají také v Kanadě, USA, Austrálii nebo ji vyhlašuje OSN. V roce 2012 byl ústředním tématem soutěžních projektů **Komplexní přístup k prevenci kriminality v komunitách**. Do soutěže bylo nominováno osm projektů. Vítězem národního kola se pro letošní rok stal projekt **Asistent prevence kriminality města Děčín** nominovaný Krajským úřadem Ústeckého kraje. Tento projekt byl prezentován společně s dalšími 21 nominovanými projekty v rámci každoroční Konference dobré praxe EUCPN, která se konala 4. – 5. prosince 2012 v Nikósii v rámci předsednictví Kypru v Radě EU.

Republikový výbor, konkrétně Ministerstvo vnitra, vede rovněž agendu spojenou s **komunitárním programem EU DAPHNE**. Jedná se obecně o program zaměřený na prevenci všech forem násilí a podporu obětí a rizikových skupin (dětí, mládeže a žen). Za účelem osvěty se zástupce MV pravidelně zúčastňuje veletrhů komunitárních programů v regionech ČR a seznamuje odbornou i širší veřejnost s programem DAPHNE. Odbor prevence kriminality MV je kontaktním místem pro zprostředkování informací (aktuálně běží Daphne III pro léta 2007-2013. Více na webu MV a www.ec.europa.eu/justice).

Strategické priority v oblasti prevence kriminality jsou řešeny v rámci **Organizace spojených národů** (Úřad pro drogy a kriminalitu - UNODC, Výbor pro odstranění rasové diskriminace - CERD, Výbor pro odstranění diskriminace žen - CEDAW, Komise OSN pro prevenci kriminality a trestní justici – CCPCJ). Ministerstvo vnitra je zastoupeno v těchto institucích a pravidelně informuje o konkrétních aktivitách v oblasti zvyšování bezpečí a dodržování platných mezinárodních úmluv. Zároveň vypracovává požadované podklady k jednání, zpracovává za resort dotazníky a spolupracuje s Radou vlády pro lidská práva. (RVPPK – I/3; MV – II/11)

10. Zabezpečení racionálního vynakládání finančních prostředků ze státního rozpočtu na prevenci kriminality

Republikový výbor, který odpovídá za efektivitu vynakládání finančních prostředků ze státního rozpočtu na strategii prevence kriminality, se v roce 2012 podílel na výkonu předběžné veřejnoprávní kontroly, která spočívá zejména v posouzení a schválení předložených projektů programu prevence kriminality. Projekty hodnotí z hlediska dodržení priorit, kvality a přiměřenosti požadované dotace Komise pro výběr projektů. Při posuzování vychází z ročního hodnocení efektivity programů a opírá se o obsahové analýzy závěrečných zpráv realizace projektů. Republikový výbor na doporučení komise projekty a navrhovanou výši finančních prostředků schvaluje. (RVPPK – I/2.6)

K zabezpečení účelnosti vynakládání finančních prostředků a zajištění jednotného postupu poskytování dotací ze státního rozpočtu na výdaje spojené s realizací Programu prevence kriminality zpracovává Ministerstvo vnitra každoročně zásady pro poskytování dotací, které vymezují účel dotace, stanovují podmínky a kritéria poskytnutí dotace, způsob poskytnutí dotace a také odpovědnost příjemce a kontrolu hospodaření s finančními prostředky. Při použití dotace se Ministerstvo vnitra, obce, kraje i NNO řídí příslušnými právními předpisy. V závěru roku 2012 provedlo MV průběžné veřejnosprávní kontroly na místě zaměřené na dodržení podmínek stanovených v Rozhodnutí o poskytnutí dotace a na respektování zásad hospodárnosti, efektivnosti a účelnosti využití finančních prostředků. Ve spolupráci s územními finančními orgány provádí MV také následnou veřejnosprávní kontrolu. (MV – II/9)

MV v roce 2012 provedlo zhodnocení toků finančních prostředků do oblasti prevence kriminality na úrovni ústředních správních úřadů. Kromě MV podporují úzce specifikované oblasti prevence kriminality i jednotlivé resorty – členové Republikového výboru (viz text Zprávy). Každý resort podle vlastní metodiky sleduje a hodnotí způsob využití a efektivitu přidělených prostředků. Výjimečné postavení Programu prevence kriminality realizovaném MV spočívá v nadresortnosti a multioborovém přístupu k prevenci a ke zvýšení bezpečí občanů, které je zajištěno Republikovým výborem, meziresortní hodnotící komisí i vládou schválenými prioritami.

Na základě provedené analýzy je možné konstatovat, že Program prevence kriminality dlouhodobě podporuje situační prevenci, která není podporována z jiných resortů a zároveň v rámci podpory projektů z oblasti sociální prevence či informování občanů doplňuje oblasti, které nejsou pokryty žádnými jinými dotačními tituly.

Prolínání se a návaznost různých typů projektů v rámci Programu přispívá k řešení místních bezpečnostních problémů. Z tohoto hlediska se jedná o efektivní a konkrétně cílenou podporu. Důležitým hlediskem je hodnocení a sledování efektivity podpořených projektů. Kromě dílčích a konkrétních výstupů (přímých indikátorů projektu) je dlouhodobě sledován vývoj bezpečnostní situace, indexu kriminality a indexu rizikovosti realizátorů – krajů a obcí.

Ministerstvo obrany v rámci Programu prevence kriminality realizovalo v roce 2012 celkem 45 projektů. Ředitelstvím personální podpory byla vojenským útvarům a zařízením poskytována metodická pomoc při přípravě projektů. Finanční prostředky přidělené na Program prevence kriminality byly čerpány efektivně a v souladu s platnou rozpočtovou skladbou MO. **Účelnost a efektivita čerpání byly průběžně vyhodnocovány** a prezentovány na zasedáních Resortní komise pro prevenci sociálně nežádoucích jevů, na odborných přípravách předsedů a metodiků komisí pro prevenci sociálně nežádoucích jevů a na intranetových stránkách prevence. (MO – VI/3)

